

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LIX

Birželis — June 5, 1974

Nr. 43

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

SOLŽENICINAS
IR KGB

Apsigyvenęs Šveicarijoje garsusis rusų disidentas rašytojas A. Solženicinas sužinojo neįtikėtiną dalyką. Tiksliai dabar paaiškėjo, kad jo vardu sovietinis KGB susirašinėjo su Briuselyje esančia rusų emigrantų organizacija!

Susirašinėjimą KGB sulipdė be vargo. Rašė Briuselio rusams laiškus Solženicino braižu. Turėdami Solženicino rašyenos pavyzdį, KGB specai nesunkiai imitavo jį savo laiškuose. Konspiracijos išpūdžiui davė neva slapta Solženicino adresą. Korespondavimas pradėtas nekaltai neva rašytojo pasiteiravimais dėl medžiagos jo rašomam romanui. Toliau pradėta pinti voratinklį. Pasistengta išgauti vardą, adresą, pasiūlymų susitikti su rašytojo atstovais Prahoje.

KGB norėjo rašytojo vardu įvilinti baltuosius rusus į Prahoje paspėstus spąstus. Čia būtų dvigubas laimėjimas: kai kurie baltieji rusai Prahoje būtų suimti, patektų į KGB žinią. Juos būtų galima: arba užverbuoti kuo nors paveikus, arba fiziškai sunaikinti. A. Solženiciną būtų galima pristatyti provokatoriumi, kuris tarnauja sovietams.

Laiškus į Briuselį pirma siuntė iš Prahos. Laiškai buvo parašyti pakankamai įtikinamai. Šis KGB projektas buvo pradėtas vykdyti 1972 metais. Apsikeitimas laiškais buvo 'konspiratyvus'. Laiškų turinyje buvo įvedamas KGB reikalingas motyvas: esant reikalui A. Solženiciną pakaltinti ryšiais su priešsovietine užsienio rusų organizacija.

Nežinia, kur link neitų šis KGB projektas: 1) iššifruota Briuselio rusų emigrantų veiklos prigimtis, 2) sugautas koks nors tos rusų organizacijos dalyvis ir priverstas šnipinėti, 3) Solženicinas būtų pristatytas kaip KGB bendradarbis provokatorius, 4) KGB turėtų medžiagos kaltinti rašytoją ryšiais su antisovietiniu užsieniu.

Iš kur bepažiūrime, matome, kad KGB negali pralaimėti. Bet kuri tos "korespondencijos" kryptis KGB iniciatyva jiems patenka.

Nelauktas, ir KGB nenumatytas, A. Solženicino istorijos posūkis, pasuko į viešumą ir KGB slapta gudragalvystę. Ta šunybė dabar tapo žinoma laisvam pasauliui. Pats Solženicinas rašo apie tai Time magazine ir prideda nuosavos ir klastotos rašyenos pavyzdžius.

Nežinia, ar Briuselio rusų organizacija buvo įtarusi tokį susirašinėjimą su disidentu rašytoju, ar naiviai apsigavo? Istorijos pamokos rodo gana drąsius sovietinės politinės policijos triukus. Tai atrodo fantastiško seklių romano senomis. Prisimename, kaip buvo įvilintas į SSSR 1924 metais garsus iš caro laikų revoliucinierius teroristas Boris Savinkovas. Gyvendamas Paryžiuje, Savinkovas galvojo įsteigti Sov. Rusijoje teroro organizaciją. Jis ieškojo ryšio su savo žmonėmis Maskvoje. Tuo tarpu tikrieji savinkoviečiai jau buvo išgauti. Juos pakeitė provokatoriais. Veikė

Grupė WACL konferencijos dalyvių priėmimo JAV senato rūmuose Washington, D.C. Nuotraukoje iš kairės: dr. Whang Kim -- korejietis, dr. Martin -- anglas, T. Jurisco -- švedas, Bezchlibnin -- ukrainietis, dr. Malaschun -- ukrainietis, dr. J. Kaškelis -- lietuvis, dr. Oberlander -- vokiečių ir G. Buschmann -- estas. Nuotraukoje matoma pakabinta korimo kilpa, simbolizuojanti vakariečių prekybą su komunistais, anot Lemo, kad su ta virve galima būtų pakarti 'kapitalistus', suteikusius komunistiniams kraštams pagalbą.

Pasaulinės Antikomunistinės
Lygos konferencija

DR. J. KAŠKELIS

Septintoj Pasaulinėj Antikomunistų Lygos konferencijai, kuri įvyko balandžio 8-11 d.d. Washington, D.C. dalyvavo arti 400 asmenų, atstovavę 77 tautas ir 9 tarptautines antikomunistines organizacijas.

Dabartinis uždavinys WACL veikloje yra laisvųjų žmonių pasiryžimo stiprinimas ir skatinimas prieš priemonių prieš kenksmingus žmonių elementus, kaip tai vergija, totalita-

fiktyvinė "teroro organizacija", palaikė glaudžius ryšius su Savinkovu, prašė iš jo instrukcijų. Savinkovas tuo tikėjo, bet į Maskvą nevažiavo. Tada čekistai sukūrė kitą fikciją. Tai buvo neva "liberalinių demokratų" pogrindinė draugija. Tada 'savonkoviečiai' pradėjo reikalauti, kad jų vadas Savinkovas slapta atvyktų Maskvon ir suderintų organizacijos veikimą su 'liberaliniais demokratais'. Į Paryžių atvyko 'delegacija'. Įvyko pasitarimai ir ... Savinovas, aprūpintas netikrais dokumentais, nuvyko į SSSR. 'Sekmingai' perėjęs Lenkijos - SSSR sieną, jis buvo suimtas, tardomas. Atkaklus caro laikų teroristas nutaikė progą iššokti pro atvirą langą iš tardytojo kambario ant cemento grindinio. Šuolis iš penkto aukšto nutraukė Savinkovo gyvybę. Tačiau yra ir kita versija: Savinkovas buvo KGB nužudytas.

A. Solženicino "korespondavimo" su užsieniu farsas rodo, kad ČK, NKVD, KGB, ar dar kaip kitaip pavadintų politinės sovietinės policijos įstaigų išradingumas vertas seklių ir šnipų romanų puslapių. 1924 metais Savinkovo "teroro organizacija", o 1972 metais Solženicino "korespondencija", rodo, kad nėra ribų sovietinės žvalgybos iniciatyvai. Tikslas tas pats, o priemonių ir formų tūkstančiai. Kokioj formoj ta iniciatyva adresuojama lietuviškai išeivijai? (bio)

rizmą ir agresiją. Sujungtos WACL jėgos per septynerius metus padarė gana daug. Ypatingas dėmesys buvo kreipiamas į laisvųjų žmonių budrumo ir solidarumo didinimą, kad pasaulyje būtų išlaikyta tautų laisvė, demokratija ir taika. Taip pat nemažiau buvo rūpinamasi pagalbos teikimu pavergtoms tautoms kovoje su komunizmu.

Žvelgiant į dabartinę tarp tautinę padėtį reikia pripažinti, kad jina yra nenormali ir sujaukta. Komunistų militarinė agresija, siekianti ekspansijos, kaip paprastai panaudoja laisvųjų tautų klaidingą "taikingumą" (appeasement) ir "derybų" (negotiation) politiką. Tačiau šimtus kartų buvo galima įsitikinti, kad visos kalbos su komunistais visad baigdavos be pasėkų.

Rusijos ir Kinijos komunizmas visuomet laikosi nepakeičiamo bendro tikslo: dominuoti pasaulyje ir pavergti žmoniją. Nors šiuo metu tarp tų dviejų režimų ir atsiranda priešingumų, bet jų siekiai yra visiškai nepasikeitę. Svyruojančioje kovoje tarp laisvės ir komunizmo jėgų, vis daugiau atsiranda žmonių, kurie jungiasi prie laisvės ir teisingumo apsaugojimo. Už laisvę kovojančioms jėgoms didėjant, komunistinis totalitarizmas, kaip matome, jau pradeda irti iš vidaus. Istorija pakartotinai paliudija, jog tiranija nebūna amžina, ji visuomet yra pasmerkta pražūčiai.

WACL konferencijoje buvo pasisakyta už Europos Laisvės Tarybos akcijos remimą ir ta kryptimi veikiančių organizacijų reikalavimą iš laisvojo pasaulio vyriausybių, kad jos deklaruotų ir pasmerktų Rusijos kolonializmą, kaip nesiderinantį su Europos saugumu ir taika. Antra, protestuotų prieš rusifikacijos apraiškas bei naikinimą tautinio charakterio. Neatsižvelgiant į tuos reikalavimus, turėtų būti pripažinta oficialiai tautinio išsilaisvinimo sąjū-

džiai Rusijos imperijos viduje. Tiksliai tokia politika, kuri būtų vedama už išsilaisvinimą pavergtų tautų iš Rusijos imperializmo ir komunizmo galėtų garantuoti tikrą ir pastovią taiką pasaulyje.

Septintoji WACL konferencija griežtai pasmerkė masinį ir barbarišką kalinių politinių kalinių psichiatrinėse klinikose, žiauriausiam režime laikinčių kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose ir sukelti masinę akciją, kad būtų panaikinta koncentracijos stovyklos, paleisti politiniai bei religiniai kaliniai, kurių skaičius Sovietų Rusijoje viršija 2 milijonus. Jau yra atėjęs pats aukščiausias laikas apskustu Sovietinę Rusiją Pasauliniam Teismui už kriminalinį kolonializmą, tautų išnaudojimą ir jos nepateisinamą bei nemoralų el-

MIRAŽAS AR... SPĄSTAI?

RIMAS DAIGŪNAS

Mažai yra žinoma, kad 1972 metais, kada prezidentas Nixonas viešnagiavo Maskvoje, ten buvo sutverta "JAV-bių - SSSR komercinė komisija" (U.S. - USSR Commercial Commission). Visus metus ta komisija planavo politinės detentės dvaisios panaudojimą sovietinei ekonominei bazei gerinti.

Į detentės nuotaikas nepalankių burbulų įvilko senatoriaus Henry M. Jacksono papildinys, griežtai pareikalavęs, kad Sovietai laikytųsi "Pasaulinės žmogaus teisių deklaracijos" (Universal Declaration of Human Rights) nuostatų. Šią deklaraciją Sovietai, savo laiku, pasirašė, kaip visad ketindami žiūrėti į 'Deklaraciją', kaip į puošnių, kilnių žodžių rinkinį. Kaip visad pasiruošę 'Deklaraciją' panaudoti savo naudai, įėigu "imperialistiniai" kraštai ims spausiti bolševikuojantį elementą.

Sovietai apsiriko. Jų pasirašytas dokumentas, dėl Jacksono papildinio, dėl žydų emigracinės karštligės, nusiuko prieš Maskvą. Įvykis pristabdė detentės nuotaukų potvynį. Pristabdė ekonominį detentės išsiplėtimą, kas sovietams svarbiausias tos tariamos detentės elementas. Dabar, prezidento Nixono pakartotinos kelionės Maskvon akivaizdoje, sovietai pradėjo varyti nepaprastą akciją už Amerikos-Sovietų ekonominę detentę.

Vizito metu Maskva tikisi įpiršti Nixonui sudaryti su Sovietais dešimties metų sutartį dėl ekonominio, industrinio ir techniško bendradarbiavimo. Šios sutarties pasirašymas bus politinės detentės apvainikavimas. Maskva ištroškusi amerikiečių tautos, atrodo, nemažiau, kaip kad troško tokios Antrojo pasaulinio karo sukuryj, kada vokiečių tankai stovėjo Maskvos užmiesčiuose.

Į Washingtoną atsiųstoji delegacija, kuriai vadovauja sovietų užsienio prekybos ministro pavaduotojas M. Kuzminas, čiuiba apie dešimties metų sutartį, kaip apie vienintelę išeitį iš pasauli apimančios depresijos. Gre-

gesį pasauliniame forume.

Kremlius tik po 30 metų tesiryžų ratifikuoti Tautų Sąjungos žmogaus teisių (Nukelta į 2 psl.)

ta to, dešimties metų sutarties parašėje kuždam, kad ir JAV-bės galinčios pasinaudoti sovietinės industrijos vaisiais. Matyti, sovietų įtikintas mūsų komercijos sekretorius Frederick B. Dent jau prašneko apie sovietinius lėktuvus, kuriuos, esą, Amerika galėtų pirkti. "Amerikos firmos rado jiems (lėktuvams) galimą rinką" -- kužda amerikinis pareigūnas, suklupeš ties detentės miražu. Dent tikras, kad Kongresas priartys tai detentinei išdai, kuri dar labiau prislėgs savo importu ir taip vos besilaikančią Amerikos aero industrija.

Kalba eina apie sovietinius lėktuvus Yak-40. Esą, šio tipo lėktuvai Amerikai reikalingi.

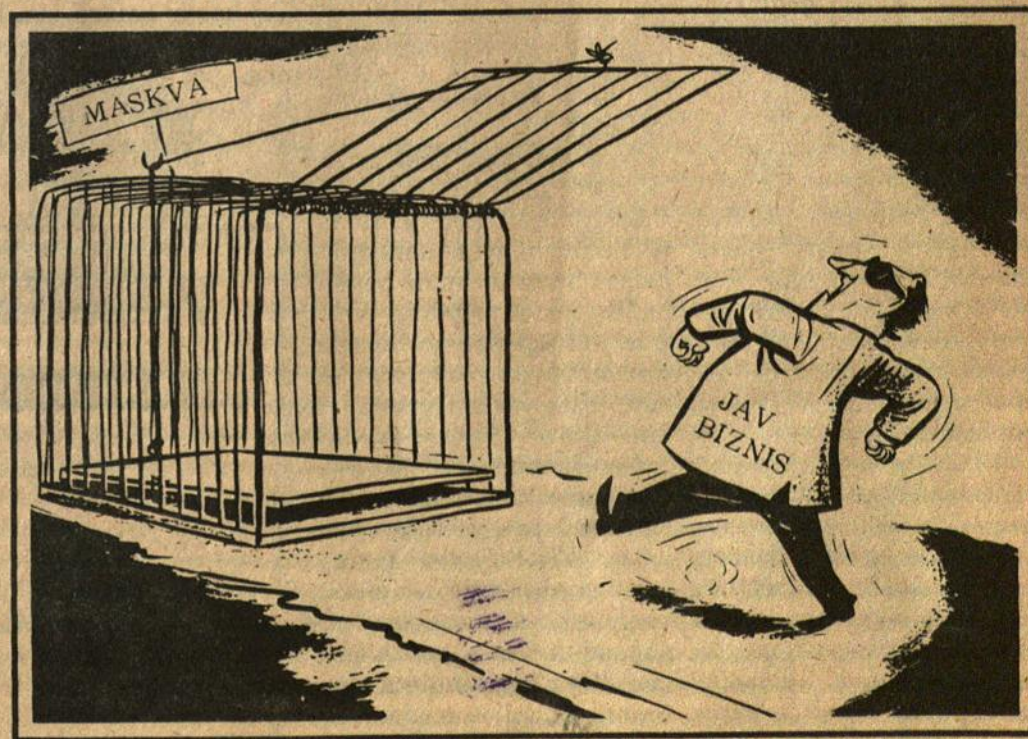
Iš to fakto, kad Sovietai forsuoja dešimties metų sutartį prakišti, kad jie spekuliuoja prezidento Nixono vizitu, kurio laukiama ateinančių birželių, kad be diplomatinio precedento jis veržiasi politinį Valstybės galvos vizitą paversti ekonominės sutarties pasirašymu, mes matome, kad tai ne Amerika, bet Sovietai laukia iš tos sutarties amerikoniškos dan gaus manos! Komercijos sekretorius F.B. Dent priverstas skelbti tikrą blefą, kad iš tos sutarties ir Amerika naudos išspaus -- gaus lėktuvus Yak-40!

Ekonominė detentė skubomis tveržiama politinės detentės fone. Politinės detentės miražą sovietai skuba paversti ekonominės detentės realybe: masyvine Amerikos tauta merdinčiam sovietiniam ūkiui. Dabartinė washingtoninė administracija, atrodo, norėtų 'nepastebėti' senatoriaus H.M. Jacksono papildinio esmės. Tai traktuojama, kaip politinis akordas, neturintis sąsajos su ekonomika.

Kadaise Sovietiją vadino "savos nuosavos propagandos kaline". Dabar Amerikai meta priekaištą Europa, esą "Amerika -- miražo kalinė"...

Bet gi, mes klausiamo, ar politinė detentė yra realybė? Sovietų atkakli intervencija žydų-arabų konflikte, pastangos neleisti tam konfliktui atvėsti, įtartinai atgijusi draugystė su Libija, tai tikrai mažytės detalės, rodančios kad politinė detentė yra miražas, ekonominė detentė (dešimties metų ekonominė sutartis) yra spąstai.

JAV - SSSR EKONOMINIO "BENDRADARBIAVIMO" IŠVAKARĖSE

Kam nauda, o kam spąstai...

ROMO KALANTOS BŪDO BRUOŽAI IR IŠVAIZDA VYT. ALANTAS

Ištrauka iš ruošiamos knygos: "ROMAS KALANTA - GYVASIS
DEGLAS NEMUNO SLYNYJE"

Romas Kalanta gimė 1953 m., tad susideginimo metu jis turėjo 19 metų. Jis dirbo fabrike, o vakarais lankė mokyklą, vienuoliktą klasę. Vaikinas buvo plačiai apsiškaitęs, išsilavinęs ir tvirtas, savarankiško būdo. Jis dažnai pasiginčydavo su mokytojais, ypačiai su mokytoju Lietuvos istorijos, kurio komunistai prikimšo galybes suklautojimų, melagysčių ir propagandos. Nors jis priklausė, teisingiau sakant, turėjo priklausyti komjaunuolių organizacijai, tačiau buvo priešiškas nusišaltęs prieš visokias marksistines bei ateistines teorijas: jų nekenė ir nemėgo rusų kalbos. Iš to nesunkiai padaryti išvadą, kad jis aplamai nemėgo lietuviams brukamos komunistinės propagandos ir rusų kultūros. Taipogi yra žinių, kad jis buvęs religingas, mėgęs bažnytinę muziką, kurios pasiklausyti eidavęs katedron ir net ketinęs stoti kunigų seminarijon.

Gal čia reikėtų kiek plačiau stabtelėti ties Romo religingumo klausimu. Jo religingumą kėlė aikštėn ne tik mūsų informacijų šaltiniai, pav. pranešimai iš Lietuvos, bet jį pastebėjo ir tarpautinės informacijos agentūros. Savo tikybinių įsitikinimų, atrodo, Romas neslėpė nuo mokytojų ir draugų. Kai kartą mokiniams buvo duo-

tas parašyti rašto darbas tema: "Kuo aš noriu būti?", Romas platokai išdėstė savo pažiūrą į gyvenimą apilamai ir tarp kit ko pastebėjo, kad noris būti kunigas. Žinoma, tatau negalėjo neatkreipti mokyklos vadovybės dėmesio, ir vienas mokytojas, greičiausiai klasės auklėtojas, apsilankęs pas Kalantą, priekaištavo tėvams, kodėl jie taip 'nekryptingai', aukėja savo vaikus. Mokytojo paklaustas kodėl jis taip parašęs, Romas atsakęs, kad norėjęs 'paverinti mokytojus' ir kad tai buvęs tik juokas. Kyla klausimas, ar jis aiškiai mokytui iš tikrųjų taip galvodamas, ar tik norėdamas išvengti gresiančios bausmės? Ten mokytojai neretai terorizuoja vaikus kam lanko bažnyčią iš pradžios juos išpėdami, pastebėję antrą kartą, pasiūkdamai tėvus pasiaiškinti, o jei 'paugauna trečiakart, pašalina iš mokyklos. Tad, jei mokytojas atėjo pas Kalantą teirautis kam jie taip auklėja savo vaikus, tai jau buvo antras išpėjimas. Galimas dalykas, kad Romas, nenorėdamas būti išmestas iš mokyklos, juo labiau kad jis lankė jau paskutinę klasę, visą tą kunigystės istoriją paverė juokais, nors yra žinių kad jis teiravęsis Kauno Kurijoje dėl stojimo seminarijon. Kurija jam pataru-

si kreiptis į Vilijampolės parapijos raštinę, bet nėra žinių ar jis paklausė Kurijos patariamais.

Aplamai, esant komjaunuolių organizacijos nariu, Romo tokia drąsi ir iššaukianti laikysena atrodo 'bravuriška' ir kelianti kai kurių abejonių. Ten tokie nukrypimai nuo partijos ideologijos bei drausmės paprastai nepraeina be pasėkų. Romo laikysena atrodo lyg ir būtų buvusi žaidimas su ugnimi. Tad ir kyla klausimas, ar Romas tik vedžiojo už nosies mokyklos ir komjaunuolių organizacijos vadovybes, slėpdamas savo tikruosius ketinimus bei norėdamas išvengti bausmės, ar iš tikrųjų taip galvojo, kaip sakė mokytoju, tuo tarpu mes nežinome. Tik čia vėl gali kilti klausimas: jei Romas buvo toks religingas, tai ar jo negąsdino savižudystė, kuri pagal katalikų mokslą yra mirtina nuodėmė? Mes dar atsimename, kad Lietuvoje savižudžiai ir kapinėse buvo laidojami atskirame, apleistame ir nešventintame kampe. Romas greičiausiai susidegino protestuodamas prieš raudonąją vergiją ir trokšdamas Lietuvai laisvės, į kurią, be abejo, įsijungia ir religinė laisvė...

Jis turėjo baigti mokyklą 1971 m. pavasarį, bet nebaigė ne dėl negabumo ar apsilėidimo, -- jis mokėsi labai gerai -- bet greičiausiai dėl to, kad mokyklos vadovybė buvo nepatenkinta jo elgesiu ir, gal būt 'sušlavusia komjaunuoliška ideologija'. Jis 'susikirto' laikydamas Lietuvos istorijos egzaminą. Mums sunku įsivaizduoti, kad Romas pakaukęs savo gyvybę už tautos laisvę, nebūtų buvęs gerai susipažinęs su Lietuvos praeitimi. Lietuvis nebus geras lietuvis, jei jo tautinis nusiteikimas ir galvosena nebus atremta į tautos praeitį. Tad kalbant apie Romo istorijos egzaminą, tenka padaryti dvi išvadas: arba mokyklos vadovybė nutarė nedrausmingą mokinį 'pamokyti', arba nuolatinį ginčų išerzintas, istorijos mokytojas pasinaudojo proga jam atkeršyti. Tokia išvada peršasi dar ir dėl to, kad aplamai Romas mokytojų akyse nebuvo 'populiarus': jie jį laikė maištinu ir užsispyrusiu jaunuoliu, kuris, kartais ir pamoką mokėdamas, iššauktas tyčia neatsakinėdavo, lyg ir 'paerzindamas' ir pasijuokdamas iš mokytojų. Žodžiu, tarp Romo ir mokytojų vyko nuolatinė trintis. Tad ir jo 'susikirtimas' per istorijos egzaminus suprantamas. Gal kas ir patarė jam laikyti rudenį pataisos egzaminus, bet ir Romo ambicija buvo ižiesta: jis atsisakė ir rudenį persikėlė į kitą mokyklą.

Šiaip jau Romas buvo tylus, klusnus ir mandagus jaunuolis su namiškiomis ir svetimais, tik, kaip matėme, ne su mokytojais, bent ne su tais, kuriuos jis mėgdavo 'paerzinti'. Po susideginimo kalbėdama su Kauno radijo korespondentu, Kalantienė taip apibūdino savo sūnų:

-- Romas buvo labai uždarus ir su nieku mintimis nesidalindavo...

Romas buvo aukšto ūgio, gražių taisyklingų veido bruožų, ilgais iki pečių juodais plaukais jaunuolis. Dėvėjo jis paprastu, apspurusiu apdaru ir kartais vaikščiojo basas. Jis priklausė hapių sąjūdžiui ne taip sau, bet, atrodo, iš įsitikinimo, išpažindamas ir to sąjūdžio filosofiją. Kartą paklaustas kuo skiriasi hapijai nuo bitlių, jis atsakęs, kad bitliai daugiau propaguoja gitarų muziką, tranzistorius bei estradą ir nešioja trumpesnius plaukus, o hapijai nešioja ilgesnius plaukus, praktikuoją neturtą, niekam pikto nedarą ir laikosi Pranciškaus Asyžiečio dvasios. Romas sakydavęs savo draugams žiną, kad iš jo juokiasi žmonės gatvėse, teatruose, kinuose ir parduotuvėse, bet plaukų nusikirpti jis negalįs. Tai padaryti, atrodo, jam neleido jo 'hapijai' įsitikinimai, o gal sąjūdžio drausmė?

Dar čia reikia tarti keletą žodžių dėl jo išvaizdos. Mūsų išeivijos spaudoje paplitusioje Romo nuotraukoje jis nėra iš tolo nepanašus į hapi. Nematome mes ten ir jo ilgų iki pečių juodų plaukų... Kiek atsimenu, Kalantos nuotrauką pirmoji paskelbė italų spauda, tuojau po susideginimo. Iš kur ji tą nuotrauką gavo? Nors daug klausinėjau kas matė Kalantą gyvą, bet ko kas tokių žmonių nesutikau. Man kyla kai kurių abejonių, kaip apspurusio, ilgaplaukio hapijo aveikslas pasisklido po pasaulį elegantiškai vilkiniu džentelmeno pavidalu. Juk romas tikrai nesidegino vilkėdamas išeiginiu švarku, baltais marškiniais ir pasirišęs kaklaryšį... Nesakau, kad jis taip nebūtų galėjęs apsirengti gyvenime, bet reikia sutikti, jog hapiui tai labai nebūdinga. (Labai prašyčiau atsiiepti, jei kas Kalantą matė gyvą).

Romas buvo ne tik išsilavinęs jaunuolis, bet ir turėjo literatūrinių bei meninių polinkių. Yra žinoma, kad jis rašė, bet jo rankraščiai mūsų nepasiekė: juos konfiskavo policija per kratą Kalantų namuose po susideginimo. Tik tiek tėra žinoma apie Romo literatūrinių palinkimų, kiek parašė "Kauno Tiesa", o ji parašė, kad "taip galėjo rašyti tik beprotis", atseit, lengva suprasti -- nesilaikė partijos linijos: mat, ten visi 'bepročiai' kas tik nepastato kojos į partijos nurodytą vietą.

Be to, Romas neblogai piešė. Per kratą policija rado tarp jo popierių nupieštų lietuviškų kryžių bei kop-

lytstulpų. Ypačiai krito akysna nupieštas didelis kryžius ant laužo ir jo liepsnose pavaizduotas ilgais plaukais jaunuolis iškelto mis rankomis ir akimis padangėn... Atrodo, kad tas piešinys gan iškalingai pavaizduoja Romo nuotaikas bei ketinimus prieš susideginant...

Visą literatūrinį ir meninį Romo palikimą policija konfiskavo.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

TOOL AND DIE MAKER

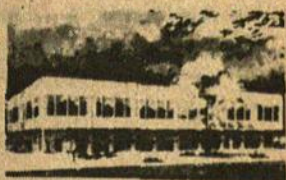
Experienced as all around machinist, work from blueprints or verbal instructions. Work with minimum of supervision. Good hourly rate plus fringe benefits.

STEEL IMPROVEMENT & FORGE CO
970 EAST 64 ST.
CLEVELAND, OHIO

An Equal Opportunity Employer (43-45)

TAUPYKITE DABAR

SANTAUPOS, PADETOS
IKI 10 DIENOS MĖNESIO.
NĖS NUOŠIMCIUS NUO
MĖNESIO PIRMOS.

WE PAY HIGHEST RATES:
7 1/4% — 4 yr. Certificates (Min. \$10,000)
6 1/4% — yr. Certificates (Min. \$1,000.00)

Member F.S.L.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

Saint Anthony Savings

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Pasaulinės Antikomunistinės Lygos konferencija...

(Atkelta iš 1 psl.)

deklaraciją. Tą padarė nutildymui reacionierių, kurių atsiranda vis didesnis skaičius. Taip pat komunistų agresijos išdavos niekuomet neturėtų būti priimtos kaip "fait accompli". Jų agresijos be atvangos yra tęsiamos pietų-rytų Azijoje, Mažojoje Azijoje, Lotynų Amerikoje, Europoje ir Afrikoje. Laisvos tautos turi pamiršti savo klaidingas viltis bei iliuzinius mitus, kad derybos ir atoslūgis su komunistais yra galimi. Į šią reikėtų atidėti neutralumą, izoliacionizmą ir atsiurbėjimo politiką. Taipgi turėtų būti atsisakyta nuo slaptosios diplomatijos ir "jėgų politikos". Tuo ypačiai yra nuskriaudžiamos mažosios tautos, nes paaukojama jų teisės ir interesai didžiųjų naudai. Komunistai dažnai kalba apie įtempimo sumažinimą. Tas reiškia ne ką kitą, kaip sumažinimą mūsų budrumo. Laisvos tautos turi sukurti "alliance of universal brotherhood", kad pajėgtų išsaugoti laisvę, teisingumą ir taiką. Stiprios ir savitarpinės militarinio apsigynimo priemonės turėtų būti įgyvendintos prieš komunistų grąsinimus ir atominius grąsinimus. Sovietų Rusija savo ginklų gamyba siekia militarinės viršenybės, kad galėtų pavergti laisvąjį pasaulį. Laisvė gali būti išsaugojama, jeigu laisvasis pasaulis kariniai bus geriau apsiginklavęs.

Ekonominėje srityje siekti kooperavimo, kad laisvosios tautos galėtų pagreitinti savo ūkišką stiprėjimą.

WACL konferencija išreiškė gilų respektą ir paramą Vietnamo ir Kombodijos respublikoms už jų heroinę antikomunistinę kovą. Kinijos ir Korėjos respubli-

koms, philipinams, kubiečiams, Lotynų Amerikai, o taip pat Europos ir Afrikos tautoms už jų stiprią antikomunistinę veiklą; japonų tautai ir jos parlamentarams, Amerikos senatoriams ir kongresmanams už ryškius perspėjimus dėl komunizmo agresijos pavojaus; Amerikos jaunimui už jų didvyrišką pasiaukojimą Korėjoje ir pietų Azijoje. Parašyta Jungtinių Amerikos Valstybių teikti visokeriopą paramą ir kelti savo tradicinį už laisvę pasiryžimą, kuriuo vadovaujantis bus įgyvendinta istorinė misija ir pašalintas komunizmo pavojus.

WACL konferencija reiškė nuomonę, kad jau yra atėjęs laikas panaikinti Jungtines Tautas, nes šioji institucija nepajėgė įgyvendinti tarptautinės taikos ir teisingumo, o tik sufermentavo komunistinę vergiją ir kolonializmą. Jungtinės Tautos yra nejungtinės, nes jos neapjungia visų tautų. Jau laikas jų vietoje pastatyti naują tautų junginį, kuris apjungtų visas tautas su pasitikėjimu pagal žmogaus teisių deklaraciją ir apimtų visas žmonijos gyvenimo sritis.

Taip pat buvo deklaruota, kad laisvasis pasaulis subsidijuoja Sovietų Rusijos militarinį pajėgumą, teikdamas jiems techninę pagalbą. Be tokios pagalbos dirbtinai sulipdyta ir žiauria priespauda išsilaikoma Sovietų Rusijos imperija neįsilaikytų.

Igyvendinimas laisvės, teisėtumo ir taikos yra bendras visos žmonijos reikalas. Visos laisvės mylinčios tautos privalo siekti vienybės, kooperavimo ir panaudoti visas pastangas, kad būtų įgyvendinta toji šventa žmonijos misija būti laisviems ir nepriklausomiems.

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

**NORMANA
BURŠTEINA**

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir

677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor
Chicago, Ill. 60601

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA

P. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS
ASSOCIATE EDITOR ALEKŠAS LAIKUNAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published two times a week every Wednesday and Friday by American Lithuanian Press Radio Ass'n. Viltis, Inc. • Subscription per year \$13.00 • Single copy 15 cents.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atski-ro numerio kaina 15 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Ne-spausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skel-bimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

'GĖDOS STULPAI' OK. LIETUVOJE

Žmonės, kurie pažįsta tamsų viduramžių metą, istorikai, istorija besidomi skaitytojai, žino, kad viduramžiais miesto aikštėse statė atitinkamos formos stulpai, prie kurių prirakinavo prasikaltusius. Prasikaltėliai buvo tie, kas įtartas santuokine neištikimybė, kas neatmokėjo skolos, kas per smarkiai nukalbėjo prieš vietos valdovą. Prie viduramžių gėdos stulpų nerakino religinius eretikus. Šiuos iš kilmingai degino.

Žmonės, kurie lankėsi aikštėje, jeigu tikrai norėjo, galėjo prirakintuosius prie gėdos stulpo mušti, gnaibyti, keikti, daryti jų padėtį nepakenčiamą ir baisią. Galima įsivaizduoti, kaip jautėsi prirakintas aikštėje prie 'gėdos stulpo' žmogus, kurio įstatymas nebegina nuo atsitiktinio smurto!

Buvo, aišku, ir gailėstingų samaritėnų. Nelaiminguosius išpirkdavo iš pančių prie 'gėdos stulpo'.

Štai ir mūsų Lietuvoje sovietai gražina tamsią viduramžinę santvarką. Prie Akmenės cemento gamyklos vartų pastatytas "Gėdos Stulpas". Apie tą sovietų santvarkos 'laimėjimą' praneša 'Laikas ir įvykiai', vasario mėnesį. Prie stulpo prasikaltėliai dar neprirakinami, bet ant stulpo segami "darbo drausmės ir viešosios tvarkos pažeidėjų portretai"! Žmonės, kurie eina pro Akmenės cemento gamyklos 'gėdos stulpą' smalsiai skaito 'aprašus', tikrus kaltinimo aktus asmenims, kurių bylų teismas nenagrinėjo, kurių kaltę primetama jiems gamyklos revizorių arba partinių prievaizdų.

Jeigu darbininkas neatėjo darban, jo portretas su atitinkamu niekinančiu 'aprašu' prisegamas prie 'gėdos stulpo'. Ir jeigu darbininkas nelaiku pasišalino iš darbo; ir jeigu nelaikė pakankamai švariai savo įrankių; jeigu per ilgai buvo išvietėje... šie faktai yra darbo drausmės pažeidimas. Pirmiau už tokius 'nusikaltimus' darbininką šaukė į kadrų skyrių, į cecho raštinę. Ten darbininką kaltino ir dėjo 'štrafą' jo atlyginimui. Ir dabar už nusikaltimą atskaito iš jo atlyginimo. Atimta atostogų. Skiria ir sunkesnę darbą. Prie jų visų bausmių pridėtas dar Gėdos Stulpas. Tai labai primena Charlie Chaplino "Modernūs laikai" filmą. Fabrike darbininkas nuolatos sekamas savo viršininko. Akmenės cemento gamykla pralenkė Chaplino fantaziją. Charlie nebuvo sugalvojęs ujamam darbininkui 'gėdos stulpo' inkvizicijos. Tokią sistemą sugalvojo ir įvykdė 'komunizmo statytojai'.

Iš kurių gi šaltinių 'gėdos stulpo' aptarnautojai, kurie lyg kalėdų eglutę apkabina žaislais, apkabina tą 'gėdos stulpą' terorizuoja-

mųjų portretais, gauna medžiagos?

Tai nesuskaitomi 'reidai', kurie siautėja gamykloje. 'Reidas' yra staigi tam tikro gamyklos rajono inspekcija. Kompartijos žmonės (dažniausiai) susimeta grupėn ir peržiūri gamyklos patalpą, rajoną, atskirą kurį kambary. Per 1973 metus buvo 95 'reidai'. Tai reiškia kad kas ketvirtą dieną gamykloje siautėjo inspekcija. Tai reiškia, aišku, kad tokiomis sąlygomis dirbdamas, darbininkas tampa medžiojamu gyvūnu, kuris nežino ir visad laukia, kad jis įklius, kad prie jo mašinų ar karučių sustos 'reido' grupė ir atras ką nors, kuo jis bus pakaltintas.

"Gėdos stulpui" reikalinga vis naujos medžiagos. "Reidu" atakos pateikia tos medžiagos.

Akmenės rajono kompartijos propagandos skyriaus vedėjas A. Juodpusis gerisi 'gėdos stulpo' sistemos įgyvendinimu. A. Juodpusis norėtų, kad visoje ok. Lietuvoje, prie kiekvieno fabriko, kolūkio, komplekso iškiltų greta vartų ir 'gėdos stulpai'. Tai yra visiška naujovė 'komunizmo statyboje'. Iki šiol prie kolūkio, fabriko ar gamybinio komplekso vartų rigsojo stendinės propagandos skydai. Ant jų skydų kabino "darbo pirmūnų" portretus. Dabar 'gėdos stulpai' užima savo vietą komunizmo statybos procese.

DIRVOS NOVELĖS 1974 M. KONKURSAS

Rankraščius įteikti iki 1974 m. birželio 15 d.

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1974 metų birželio 15 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIUSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėamo voko, kurian.e užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autočiui bus įteikta 500 dolerių premija. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nusprendžia, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

Lietuvių Tautiniuose Namuose Chicagoje į a.a. dr. Stepono Biežio minėjimą prisirinko pilna salė žmonių.

DR. STEPONO BIEŽIO ASMUO IR DARBAI

Inž. Jono Jurkūno kalba, pasakyta 1974 m. gegužės 19 d., Chicagoje, vienerių metų, dr. S. Biežio mirties sukaktį minint.

Šiandieną mūsų malda koplyčioje, gėlės ir himno žodžiai prie paminklo kapinėse ir dabar mūsų visų mintys yra kartu su dr. Steponu Biežiu. Kalbėdami malda, padėdami gėles ir dabar dalyvaudami čia, šią rištą valandą pagerbiame vieną iš didžiųjų lietuvių veikėjų Jungtinėse Amerikos Valstybėse — dr. Steponą Biežį.

Dr. Steponas Biežis, taip kaip šviesusis Kan. Tumas Vaižgantas, mylėjo lietuvių žmogų su visomis jo ydomis, mylėjo savo gimtąjį kraštą,

T. Blinstrubas, minėjimo rengimo komiteto pirmininkas, atidaro minėjimą trumpu žodžiu.

Inž. Jonas Jurkūnas minėjime kalbėjęs apie velionio dr. Stepono Biežio nuveiktus darbus. Jo kalba spausdinama Dirvoje.

mylėjo savo tautą ir toji jo meilė reiškėsi ne žodžiais, bet nuolatinio rūpesčiu ir darbais.

Dr. Steponas Biežis gimė 1889 m. kovo mėn. 18 d. Bliūdžių kaime, Piniavos valsčiuje, Panevėžio apskrityje. Jo tėvai ūkininkai. Bliūdžių kaimas netoli, vos ketvertas kilometrų nuo Panevėžio miesto. Bliūdžiuose gyveno apie 20 pasiturinčių ūkininkų, kurių kiekvienas turėjo apie 40 ha plotą. Žemė gera. Ūkininkai augino kviečius, rugius ir kitus javus, turėjo daug galvijų, arklių, kiaulių, paukščių ir kitos gyvūnijos. Gražūs arkliai buvo bliūdžių pasididžiavimas.

Bliūdžių gyventojai buvo plačios aukštaitiškos dūšios žmonės. Jie mėgo padraugauti ir pabaliavoti su kaimynais ir giminėmis, kurių ypač Biežiai turėjo nemažą tiek pačiuose Bliūdžiuose, tiek plačiojoje Panevėžio apylinkėje.

Dr. Stepono Biežio motina, gimusi Kanapeckaitė, turėjo kelias seseris. Jų viena buvo ištėkėjusi už Balčikonio, antroji buvo ištėkėjusi už Venckūno, o Venckūnų dukra — daktaro pusseserė ištėkėjo už Juodikio. Stepo brolis Edvardas ūkininkavo tėviškės ūkyje, Bliūdžiuose. Antrasis brolis Antanas ūkininkavo nuosavame ūkyje netoliese Bliūdžių, trečiasis brolis Jonas buvo atvykęs į Ameriką, vėliau grįžęs į Lietuvą, isigijo malūną Panevėžyje. Stepo sesuo ištėkėjo už Masilionio Panevėžyje.

Stepas savo vaikystę praleido Bliūdžiuose. Paaugęs lankė Panevėžio progimnaziją, ją baigęs kurį laiką gyveno tėviškėje. Mokindamasis jis nenutolo nuo Bliūdžių ir apylinkių jaunimo. Jis visad rasdavo laiko su jaunimu bendrauti. Visi jį labai mėgo ir gerbė, jis buvo Bliūdžių pažiba. Jaunojo Stepo meilė lietuviui ir lietuvybei jau tada darė jį neramų, jis išitraukė į lietuvišką tautišką, antirusišką judėjimą. Sąlygos taip susiklostė, kad Steponas, 20 metų jaunuolis, vengdamas persekiojimų ir bausmių, iškeliavo pas savo brolį Joną į Ameriką.

Visos nuotraukos
K. POČIAUS

Sol. Audronė Simonaitytė atliekant dalį meninės programos minėjime.

Poetė Eglė Juodvalkytė atliekant meninę programą.

Lietuvos gen. konsulė J. Daužvardienė apibūdiniusi dr. Stepono Biežio visuomeninę veiklą.

Atvykęs į Ameriką, Steponas, brolio padedamas, susirado darbą ir drauge tęsė mokslą Valparaiso Universitete. 1912 metais jis gavo bakalauro laipsnį. 1914-1916 metais studijavo mediciną Medicinos ir Chirurgijos Kolegijoje, Chicagoje. Ją baigė, gaudamas daktaro laipsnį. Po pusantrų metų nelengvo internisto darbo, 1917 metais jis įstojo į JAV kariuomenę. Buvo išsiųstas į Angliją, vėliau į Prancūziją, kur iki karo pabaigos dirbo chirurgijos skyriu. Karui pasibaigus, Amerikos okupacinės armijos sudėtyje, persikėlė į Vokietiją ir dirbo kaip gydytojas chirurgas. 1919 metais gegužės mėnesį pasitraukė iš kariuomenės ir grįžo į Chicago.

Įsikūręs Chicagoje, Stepas vis dar gilino profesines žinias. Steigiant Sv. Kryžiaus ligoninę, dr. Steponas įsijungė į talką ir nuo 1928 metų iki mirties buvo tos ligoninės štabo narys, o kuri laiką jos medicininio štabo pirmininkas. Kaip gydytojas Dr. Steponas Biežis buvo narys eilės profesinių organizacijų, jų tarpe:

American Medical Association, Chicago Medical Society ir kt. Nuo 1932 m. — American College of Surgeons — pirmasis lietuvis šios kolegijos narys.

Labai intensyviai dirbdamas profesiniame lauke, dr. Biežis nenutolo nuo lietuviško kamieno ir jo veiklos. Dalyvaudamas lietuviškame Birutės chore, susitiko Onutę Radauskaitę. Onutė buvo to dalyvė, solistė ir savo gražiu balsu paviliojo daktaro širdį. Jiedu sukūrė šeimą, 1921 m. spalio 29 d. Jų vaikai: sūnus Steponas Vitalis, gimęs 1923 m., žuvo antrajam pasauliniam kare, 1944 m., dukra Jolanda Ona Thomson(Tamošiūnas) dabar gyvenanti New Jersey valstijoje.

Dr. Stepono Biežio būdas — tipingas aukštaitiškas. Jis, kaip visi jo gimtojo Bliūdžių kaimo žmonės, mėgo draugus, susitikimus su jais, retkarčiais pabaliavoti, išsikalbėti. Dr. Steponas buvo tiesus ir atviras žmogus. Išsiaiškinęs ir ką sutaręs, savo žodžio ištikimai laikydavosi. Buvo darbštus ir pareigingas. Tik pagalvokime — profesinis gydytojo darbas, galybės visuomeniškų darbų ir susitikimų, o priedo — ištikimas rožių augintojas, nepailstantis golfinkas, laikraščių bendradarbis ir tt. Tai vis jojo nesustabdomas darbštumas. Visada optimistiškai nusiteikęs. Per 24 mudviejų malonios pažinties metus aš nemačiau daktaro Biežio supykusio, retkarčiais dėl šio bei to tik susirūpinusio mačiau. Jis buvo neatlaidus sau, ką užsibrėžęs visad stengdavosi atlikti ir tęseti. Net ir sulaukęs gražaus amžiaus, visada judėjo, dirbo ir rūpinosi bendraisiais reikalais. Juk jau 76 metus amžiaus turėjo, rengdamas trečiąją JAV ir Kanados lietuvių dainų šventę, Chicago (Nukelta į 4 psl.)

Muz. Balys Pakštas, akomponuojant dukrai Emilijai išpildant meninę programą a.a. dr. Stepono Biežio minėjime.

DR. STONO BIEŽIO ASMUO IR DARBAI

(Atkelta iš 3 psl.)

je ir 82 metu – vadovaudamas Lietuvių Tautinių Namų atidarymo komitetui. Dr. Steponas Biežis buvo valios, pareigos ir darbo žmogus. Jis buvo gilus ir nuoširdus lietuvis patriotas, ne plakatinis. Jis lietuviškumu tikėjo, jam dirbo, aukojosi ir juomi gyvenė. Lietuviškumas buvo jo kraujuje ir giliai širdyje.

Daktaras Steponas Biežis buvo visuomenininkas, kultūrininkas ir politikas. Raudonu siulu eina per visą jo gyvenimą jojo nešiotasis rūpestis lietuviškuoju jaunuimu. Dar 1912 metais jis suorganizavo Valparaiso Universitete lietuvių studentus ir leido jaunimui skirtą laikraštį Jaunimo Sapnai.

Norint išlaikyti jaunimą su lietuvišku kamieniu, jis organizavo lietuvių kalbos ir istorijos kursus ir pats juose mokytojavo. Po Pirmojo Didžiojo Pasaul. Karo, grįžęs į Chicago, organizavo jaunuolių grįžti į Lietuvą, jos nepriklausomybę ir laisvę ginti. Aktyviai dalyvavo Dariaus ir Girėno istorinio skridimo į Lietuvą rengime, nes šis skridimas ėjo šūkiu – Tau, Jaunoji Lietuva! Atkilus į Ameriką lietuviškajai skautijai, jis nuoširdžiai rėmė šį judėjimą, beveik du dešimtmečius vadovaudamas Lietuvių Skautams Remti Draugijai. Nuo pat pradžių jis buvo didelis bičiulis Korp! Neo-Lithuania ir pakviestas priėmė šios Korporacijos spalvas, tapdamas garbės filisteriu. Visada domėjosi sportuojančiu jaunuimu. Jis buvo ir Lietuvos krepšinio pergalių 20 metų sukakties minėjimo komiteto pirmininku. Savo susirūpinimą lietuviškuoju jaunuimu, jis nusakė, švėsdamas 50 metų visuomeninio darbo sukaktį, šiais žodžiais:

Nemanau galėsiąs ką įdomaus ar naujo jums pasakyti, vienok tegul man bus leista nors žodeliu prisiminti mums visiems labiausiai rūpimu ir aktuali reikalu, būtent, lietuviybės išlaikymo testinumą.

Mūsų išeivijos, kaip tautinės grupės, likimas tiesiogiai priklauso mūsų lietuviškajam jaunimui, kurio dabar turime ir daug, ir organizuoto, ir lietuviškoje dvasioje veikiančio: skautija, lituanistinės mokyklos, akademikų sambūriai, tautinių šokių grupės, skaitlingi ir žavūs chorai, sportininkų komandos ir t.t. Juk tai milžiniška jėga, i kurios globą pareis lietuviybės likimas. Bet ir toji pati jėga tegalės ilgesniam laikui išsilaikyti esant tiksliam planui, i kurį mes visi privalome jungtis.

Štai, senoji išeivija, kaip mes įpratę savo išeivijas saistyti, taip pat turėjo daug

gražaus jaunimo, kuris, de-ja, tik su maž išmintimi, žuvo nutautėjimo dugnan. Tai senosios išeivijos tragedija, kuri, duok Dieve, tegul nepasieks mūsų dabartinio lietuviško jaunimo. O tai įvyko dėl to, kad anuo metu neturėta didesnio masto plano, plačiai nepramatyta ir reikiamai nesirūpin-ta ano meto jaunimui įžieb-ti jo kilmės tautai ir kul-tūrai meilės, kurios vedami nebūtų atitrukę nuo savo kamieno. Į šią tragediją reikia atkreipti itin rimtą dėmesį, kad panašių klaidų nepasikartotų ateityje.

Kaip visuomenininkas ir politikas, Dr. Steponas Bie-žis dalyvavo bendrinėse Amerikos lietuvių organiza-cijose.

Nuo pat įsisteigimo dienos jis dalyvavo Amerikos Lie-tuvių Taryboje. Buvo tary-bos ilgametis direktorius, atstovaudamas tautinės min-ties srovę. Plačiau čia pat apie Tarybos darbus ir dr. Biežį juose, pasisakė Ame-rikos Lietuvių Tarybos Pir-mininkas dr. K. Bobelis, tad aš tų faktų nekartosiū.

Jis taip pat buvo Ame-rikos Lietuvių Bendruomenės veikėjas. Buvo išrinktas i Bendruomenės Tarybą ir kiek žinau aktyviai joje rei-škėsi.

Bendrai savo politinėje ir visuomeninėje veikloje, dr. S. Biežis rodė daug takto ir supratimo, lygindamas atsi-radusius nesusipratimus – jis buvo plačių ir tikrai to-lerantiškų pažiūrų. Žinau keletą atvejų, kur jis tiek Tautinės Sąjungos, tiek skautų eilėse, tiek Lietuvių Bendruomenėje, kilusius ne-susipratimus tikrai nuošir-džiai siekė išlyginti ir kai kur jam pavyko tai pasiekti.

Dr. Steponas Biežis buvo ryškus tautinės srovės veikėjas ir vadovas. Dar 1915 metais įsisteigus Amerikos Lietuvių Sandarai, jis akty-viai įsijungė i jos veikėjų eiles ir nenutrūkstamai be-veik 60 metų nuoširdžiai iš-liko ištikimas tautinei idė-jai.

Jis buvo vienas iš tu di-džių stulpų, kaip dr. Motie-jus Colney – Aukštikalnis, miręs jau beveik prieš 20 metų, – rytinėse valstijose, kaip Antanas Olis Chicago-je – miręs prieš 16 metų, kaip Pijus Žiūris, Clevelan-de, miręs prieš 11 metų, kaip Juozas Bačiūnas, So-dus, Michigan, miręs prieš keletą metų ir kaip Kazys Karpis, Clevelande nese-niai miręs.

Šie didieji stulpai ne tik tautinės minties srovėje, bet ir visame Amerikos lietu-vių gyvenime, sudarė tam tikrą epochą. Jų ir jų talti-ninkų ruoštieji saskrydžiai – pirmasis San Francisco 1945 metais, antrasis Wa-shington DC 1953 m. ir tre-čiasis 1955 metais suruoš-

tas taip pat Washington, buvo lyg pravėrimas langų ir durų Amerikos politikos žmonių tarpe, supažindinant juos su Lietuvos bylos klau-simais. Dr. Steponas Biežis, kaip Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Pirminin-kas, vadovavo trečiajam lie-tuvių saskrydžiui Washing-tone.

Dr. S. Biežis daug širdies ir darbo įdėjo Illinois Lie-tuvių Gydytojų draugijai, bet tai savo kalboje išdėstė dr. D. Giedraitis.

Išskirtinai tenka minėti dr. Steponą Biežį, išbuvusį Susivienijimo Lietuvių Ame-rikoje daktaru kvotėju net 33 metus. Jo nuopelnus Su-sivienijimui prieš mane iš-dėstė pats Susivienijimo Pir-mininkas Povilas Dargis.

Dr. Steponas Biežis daug nuoširdžios talkos įdėjo i Panevėžiečių Klubą, tiek lei-džiant Panevėžio monografi-ją, tiek dalyvaujant klubo vadovybėje. Taip pat jis bu-vo vienas iš steigėjų ir nuo-latinis entuziastas Chicago's Lietuvių Golfo Klubu.

Jis vadovavo, sielojosi ir propagavo Illinois Lietuvių Respublikonų lygą. Jis tikė-jo, kad geriau padėsimė sa-vo kilmės kraštui, aktyviai dalyvaujant amerikinėje politikoje. Jis, būdamas ka-priu veteranu, priklausė, kaip pavyzdingas narys, Dariaus-Girėno Veteranų Postui.

Už tą visą nenutrūkstamą veiklą ir nepailstamą darbą bei didelius nuopel-nus, dr. Steponas Biežis buvo pagerbtas titulaus ir apdovanotas ordenais: 1938 metais Lietuvos Respubli-kos Prezidento aktu, Gedi-mino ordenu, Amerikos Lie-tuvių Legijono – Garbės Kryžiumi, Lietuvos Skautų Sąjungos – Padėkos žyme-niu, Amerikos Lietuvių Tau-tinės Sąjungos – Garbės Narys, Panevėžiečių Klubu Garbės Narys, Chicago's Lietuvių Golfo Klubu – Garbės Narys, Korp! Neo-Lithuania – Garbės Filiste-ris.

Dr. Steponas Biežis pažy-mėtinas taip pat kaip kultū-rininkas ir švietėjas. Pir-miausia tai Margočio Radijo Valandėlės dažnas ilgametis dalyvis, paskaitininkas ir rė-mėjas. Bet jo įvertinimą mums čia išsakė dabarti-nis Margočio vedėjas – Pe-tras Petrutis. Dr. S. Biežis autorius knygos "Būkite Sveiki", kur tilpo jo paruoš-tieji populiarius sveikatos patarimai. Daug straipsnių periodikoje užtikame, ku-riuose dr. S. Biežis pasisa-kė įvairiais lietuviškos buties ir darbo klausimais. Galop jis III-sios dainų šventės rengimo komiteto pirmininkas.

Išviso čia susakyti mano žodžiai tai tik kaleidoskopiš-ka dr. Stepono Biežio darbų apžvalga, toli gražu nepre-tenduojanti i pilnumą ir iš-samumą. Galbūt, tik viena Gerbiamoji Ona Biežienė, buvus visų jos vyro darbų taltininkė ir padėjęja, teži-no kiek pastangų ir valios sudėta tame lietuviškų dar-bų gausume, toje nepapras-toje įtampoje ir nuolatinia-me rūpestyje. Daktaras Ste-ponas buvo laimingas ir pats

'Monkey-business' Teherane?

Kaip vokiečių žinių agen-tūra dpa iš Teherano, Per-sijoje, pranešė, neseniai už-baigtos derybos ir pasira-šyta sutartis, pagal kurią Vak. Vokietija iki 1977 m. pastatys Persijos naftos laukuose naują didžiulę refi-neriją, kainuosiančią keletą milijonų markių. Žinoma, gaudama iš ten sau taip rei-kalingos naftos. Nafta, aiš-ku, bus gabenama tank-laiviais per dabar jau valo-mą Suezio kanalą, kas labai sutrumpins kelionę, negu kad plaukiant aplink Pietų Afriką.

Bet Persija turi ne tik naf-tos, bet ir milžiniškus ištekl-ius natūralių dujų. O dujos Vokietijai taip pat reikalin-gos. Tad vokiečiai pasiūlė persams pradėti derybas ir dėl dujų gavimo. Šiomis dienomis, kaip ta pati žinių agentūra toliau pranešė, Teherane prie derybų stalo susėdo trys gana neįprasti derybininkai: Vakarų Vokie-tijos, Persijos ir... Sovietų Sąjungos atstovai. Mat, so-vietai, pajutę, kad ten padaryti ir sau neblogą biz-nį, pasiūlė būti tų derybų dalininkais. Mat, tas dujas norima gabenti ne suspaus-tame stovyje tanklaiviais, bet atsirado projektas, kad jas iki Vakarų Vokietijos būtų galima nuvesti vamz-džiais.

Persija pati sutinka per savo teritoriją nutiesti tokią liniją iki Sovietų Sąjungos pasienio, o iš ten tą liniją jau toliau tiesių Sovietų Sąjunga iki Vakarų Vokiet-i-jos, bet su viena sąlyga: pu-sė viso dujų kiekio pasi-ims pati Sovietų Sąjunga, o kitą pusę galės perduoti vo-kiečiams. Tačiau specialis-tai labai abejoja, ar 'iš tų šiaudų bus kokių grūdų', nes liniją reikia praveisti per di-delius atstumus, tur būt, ap-linkui Kaspijos jūrą (aplen-kiant Kaukazo kalnus), to-liau per visą Ukrainą, Len-kiją ir Rytinę Vokietiją. To-kios linijos pastatymas labai brangiai kainuotų ir kažin ar tos natūralios dujos iš viso apsimokėtų. O tų dujų Abadano naftos laukuose, kaip apskaičiuota, esą per 13 bilijonų kubinių metrų.

Keisčiausia, kad prie to biznio nori prisidėti ir Sovie-tų Sąjunga, pati turėdama

-- radęs savo jaunystės svajonių išsipildymą, kurias atsinešė iš žaliųjų gimti-nės apylinkių, iš savo Bliū-džių kaimo.

Lenkdami galvas pagar-bai ir dėkingumui tvirtai tikime, kad Daktaras Ste-ponas Biežis Anapus Soduos ragauja panevėžietišką obu-olį, kuris daug skanesnis, kad jis girdi Blūdžių jauni-mo dainas, kurios daug skambesnės, kad jis džiaug-iasi saulėta Lietuvio pas-kliaute, kuri daug mėlynės-nė... Ir tikiu, kad mes, čia susirinkusieji ir visa lietu-viškoji visuomenė, ilgai ne-šiosime šviesų ir gražų dr. 'Stepono Biežio atminimą sa-vo širdyse.

didžiulius natūralių dujų iš-teklus. Atsimintina tik, kad prieš kelis metus iš paural-ės ir iš Ukrainos buvo nutiestos dujų linijos, kurių šakos ateina i Čekoslovakija, i Lenkiją ir i Pabaltės valstybes. O dabar jau veda-mos derybos su japonais, kad jie statytų vamzdžių li-nijas dujoms gauti iš Sibiro, o amerikiečių vedamas pa-saulinis Eksporto - Importo bankas veda su sovietais derybas paskolinti jiems kelis bilijonus dolerių, kad jie galėtų statyti tokią vamzdžių liniją skersai visą Sibirą iki šiaurų Uralo kal-nų. Matot, ir turint tokius dujų išteklus, jei atsiranda proga jų dar daugiau gauti, kodėl nepasinaudoti gera proga? O turint po ranka tokią gyvybiniai svarbią ekonominę kortą, būtų gali-ma ją panaudoti ir politi-niu atveju -- reikalui esant paspausti partnerį, užsu-kant čiaupą, kaip tai buvo padarę arabai amerikiečių atveju.

Tarp kitko, jei toks pro-jektas būtų sutartas, tai nu-matoma persų linija eitų per jų šiaurinę teritorijos dalį, apgyventą daugiausia kur-dų tautos. O tie kurdai, kurių apie pusantro milijo-no gyvena Irake, antra tiek kaimyninėse valstybėse -- Persijoje, Turkijoje, Sirijo-je ir šiek tiek Sov. Sąjun-goje, visų savo kaimynų at-žvilgiu yra labai karingai nusistatę. 1920 m. Sevres taikos sutartimi, turkai bu-vo pasižadėję kurdams su-teikti nepriklausomybę, bet to pažado niekad neištesė-jo. Nuo tų laikų kurdai nuolat bruzda ir stengiasi susikurti savo valstybę. Juos tūkstančiais išskerdė turkai, o dabar Irakas net napalmo bombas prieš juos panaudojo, nušluodamas nuo žemės paviršiaus išti-sus kurdų kaimus. O ir nese-niai vykę susidūrimai tarp persų ir Irako, atrodo, kaip

tik buvo kurdų gyvenamoje teritorijoje. (ab)

ELECTRICIANS

Fully qualified journeyman to inspect, repair, install and wire AC and DC apparatus, devices, circuits, of any voltage for plant maintenance. High hourly rate, rotating shift. Many fringe benefits.

Apply in person
**UNITED STATES STEEL
CENTRAL FURNACES**
2650 Broadway
Lorraine, Ohio
An Equal Opportunity Employer (36-45)

SHEET METAL MECHANICS

SHEET METAL HELPERS

FOR FABRICATION OF METAL CABINETS AND ELECTRONIC CHASSIS.

PRESS BRAKE OPERATOR

FOR POWER BRAKES, ABLE TO DO SETUP.

SPOT WELDER

FOR 100' KVA MACHINE
Able to do own setup with minimum of supervision.
ALSO SPOT WELDER TRAINEE.

MACHINISTS—GENERAL

BENCH MECHANICS AND MACHINE SHOP TRAINEES.
Clean modern shop—Good rates—Excellent benefits—Plenty of overtime.

KELLETT CORP.

EASTON RD.
(Opposite Naval Air Station)
WILLOW GROVE, PA.
Call 215-055-2930

An Equal Opportunity Employer (43-47)

STEEL PLATE FABRICATORS

Experienced as combination filter and/or steel plate fabricator. Must know how to read blue-prints and be able to perform some welding. Close tolerance work. Wage based on experi-ence. Contact Mr. Stan Chap-man at

314-739-6632

CUSTOM FOOD

TANKS, INC.

2501 ADIE RD.

MARYLAND HTS., MO. 63043
(40-42)

PIPEFITTERS
ELECTRICIANS
MILLWRIGHTS

Looking for Good Pay?
Job Security?
Fringe Benefits?

JI Case has them all. Here is an excellent opportunity for an individual with 8 years practical experience and/or a journeyman's card.

Don't pass up this chance to join one of Southeastern Wisconsin's fastest growing companies. For immediate consideration, call or write:

JI Case Company

A Tenneco Company

AGRICULTURAL EQUIPMENT DIVISION
25TH & MEAD STS., RACINE, WISCONSIN 53403
414-636-7320

An Equal Opportunity Employer

(43-45)

INDUSTRIAL CLEAN AIR

OEHLER STEEL DIV.

2444 Gilchrist Rd.
Akron, Ohio 44305

LAY OUT MEN

FITTER—WELDERS (MIG & STICK)

LEADERS with blueprint experience in structural steel and plate.

APPLY AT PLANT OFFICE

(42-43)

LAIOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYs MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

MAINTENANCE MEN BOILER OPERATORS AND

GENERAL FACTORY HELP WANTED

Excellent Wages and Fringes.

APPLY 8 TO 10 A. M. and 2 TO 4 P. M.

616-842-4000

EAGLE OTTAWA LEATHER CO.

200 N. BEECH TREE ST.
GRAND HAVEN, MICH.

An Equal Opportunity Employer

There is a strike at the place at which employment is offered. The employment offered is in place of employees involved in the strike.

(41-44)

POGRINDIS

REDAGUOJA POGRINDŽIO ŠTABAS

PIKNIKŲ SEZONUI PRASIDĖJUS UŽ RAŠLIAVINĘ 'ČISTKĄ'

"Mūsų proza turėtų rūpintis... būties tyrumu", paskelbė būties reikalų žinovas Kostas Rauda ("Aidai", Nr. 10).

Kadangi rašliavininkai nesirūpina "būties tyrumu", tvirtino Kostas iš "Aidų", ėmė ir "išaugo ir išpilietino beraščio rašytojo tipas".

Kadangi toks nenaudėliškas tipas "išpilietinio", rašliavininkai "taip nugyveno mūsų dailiąją prozą, kad ji visiškai prarado savo profesinę tapatybę".

Kadangi proza prarado "profesinę tapatybę", prasi-dėjo "nuolat atrajojamas vis tas pats propagandinis kičas".

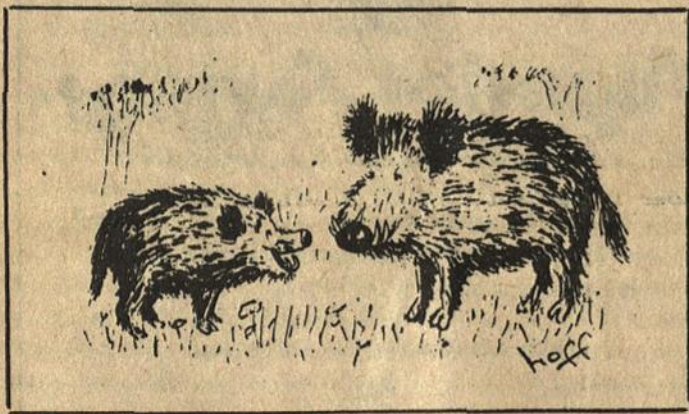
Kadangi rašliavininkai atrajoja "propagandinį kičą", jie neteko "fenomenologinio ryšio su realybe".

Kadangi būties tyrumo žinovas neviską dar paskelbė, staiga "kertinėje Draugo paraštėje", (Nr. 46) pyptelėjo kaukėtas rašliavos žinovas "Plunksn." ir pridūrė: "Mūsų prarūgusioje literatūrinėje atmosferoje... patriotizmas yra paskutinė grafomanų užuovėja".

Kadangi "Pogrindis" tebestovi visokių logiškų ir bū-tinių reformų ir čistikų avangarde, pasisakome už rašlia-vinę čistką "fenomenologinio kičo" vardu. Privalu išguiti iš mūsų "prarūgusios literatūros atmosferos paskutinę grafomanų užuovėją — patriotizmą".

Detroitė, knygynų vadyba įsakė "sudeginti 70 knygų kiekvieną savaitę" ("Draugas", Nr. 80). Surinkę savo patriotinės knygas, kurios negarsina "būties tyrumo", galėtumėm jas deginti piknikuose ir gegužinėse. Knygų laužų dūmai pravėdintų dėl patriotikos "prarūgusią lite-ratūrinę atmosferą".

Bet... išliks "beraščiai rašytojai", kurie ir vėl ims "atrajoti be profesinės tapatybės patriotinį kičą"! Ar ne-reikėtų pasekti senais inkviziciniais auto-da-fe pavyz-džiais: kartu su knygomis deginti ir knygų autorius?

Pasakė pasipykčiusi kiaulė kitai kiaulei apie trečią kiaulę:

— Ta kiaulė visai ne kiaulė, bet tikrų tik-riausias žmogus!

IŠ TARYBINIŲ SANTRUPŲ ŽODYNO —

- Blūdas** — Bendraraščių, liečiančių ūkines direk-tyvas, administracinius skelbimus.
Galas — Garantuotai atsparių lietaučių artelių susivienijimas.
Kalėk — Kultūrininkų aprūpinimo laisvalaikio ekskursijomis komitetas.

SĄSKAMBIAI

E. Kubilinskas parašė: "Stovi pasakų namelis"
P. Kalvaitienė parašė: "Stovi pasakų šalis"
Vytautas Janavičius parašė: "Pakeliui į Atėnus"
Danguolė Sadūnaitė parašė: "Pakeliui į Emaus"

"AIDŲ" PASTOGĖJE...

K. RAUDA: -- Testimpa ta senė! Tu, moč, sūpauk kūdikėlį!

Čia priėjo Kadziulis ir tarė

— Žiū, — stebėjosi žmogelis, — laidotuvių direkto-rius dalyvavo medikų kongrese!

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Laidotuvių direktorius galėjo kalbėti medikų kongrese apie būtinybę naudoti erdvius, sveikus karstus. Tuo medikų paslaugos labiau įvertinamos.

— Petrai, kokiame veiklos bare esi aktyvus? — draugas paklausė Petra.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Petras aktyvus bare "Dar po vieną".

— Ei, išrašyk į SLA! — užkalbino tautietis tautietį. Užkalbintasis nusigando. Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Jis tavęs nekalbina isto-ti į San Francisco SLA sim-bionesus. Jis kviečia tave į Susivienijimą Lietuvių Ame-rikoje.

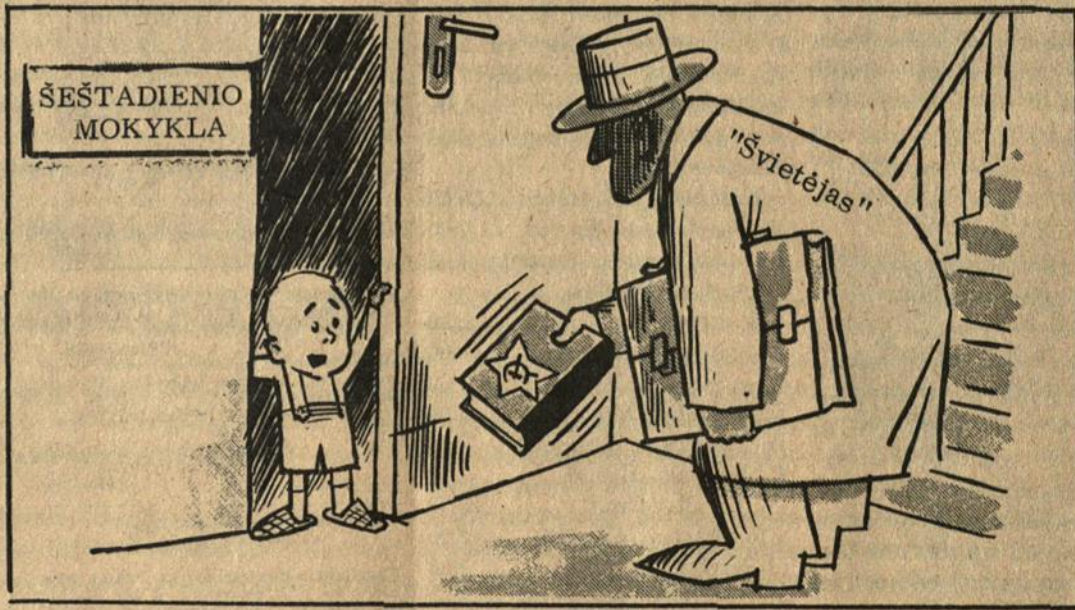
Sniečkui mirus jo Mira ta-po našlele, — kalbėjo pilie-tis.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Mira rašys laiškus sena-toriui Jacksonui, prašydama pagalbos emigruoti į Izra-eli.

— Buvau Vilniuje, ir Kau-ne, ir Druskininkuose, ir Pa-langoje, ... gyrėsi iš okupuotos Lietuvos pargrižęs turis-tas, buvęs dipukas.

Čia priėjo Kadziulis ir ... žodžio netaręs, lyg žado ne-tekęs, bailiai skubomis, nu-sitolino nuo "buvauno" bu-vusio dipuko.

-- Imk, vaikelį, vadovėlį "Kolūkėliai mano brangūs".

SPAUDOS VERPETUOSE

Sovietinės knygos vaikams

Besklaidant įsitikinau, kad vaiko pasaulis (sovie-tinėse knygose) dar nesu-biaurotas taip mūsųose ma-dingu kriminalizmu, kad jame tebevyrauja morali-niai-pedagoginiai motyvai.

Eduardas Cinzas
Draugas, Nr. 93

Visi rašytojai turi atsaka-komybę kovoti už aukštus komunistinius idealus.

Rimgaudas Grabus
Literatūra ir menas, Nr. 16

Rašytojas ir... rublis

Išmikinčius ranką, nesun-kiškai galima rašyti apie vis-ką.

Viktoras Brazauskas
Literatūra ir menas, Nr. 16

Nepamirėjo kritikomaninio kretinizmo

Visose išėvių literatūro-se pastebimos dvi ligos... Pirmoji liga vadinasi "gra-phomanitis", antroji — "ar-tiosklerosis".

Plunksn.
Draugas, Nr. 46

Nesimaišykime su kvislingais

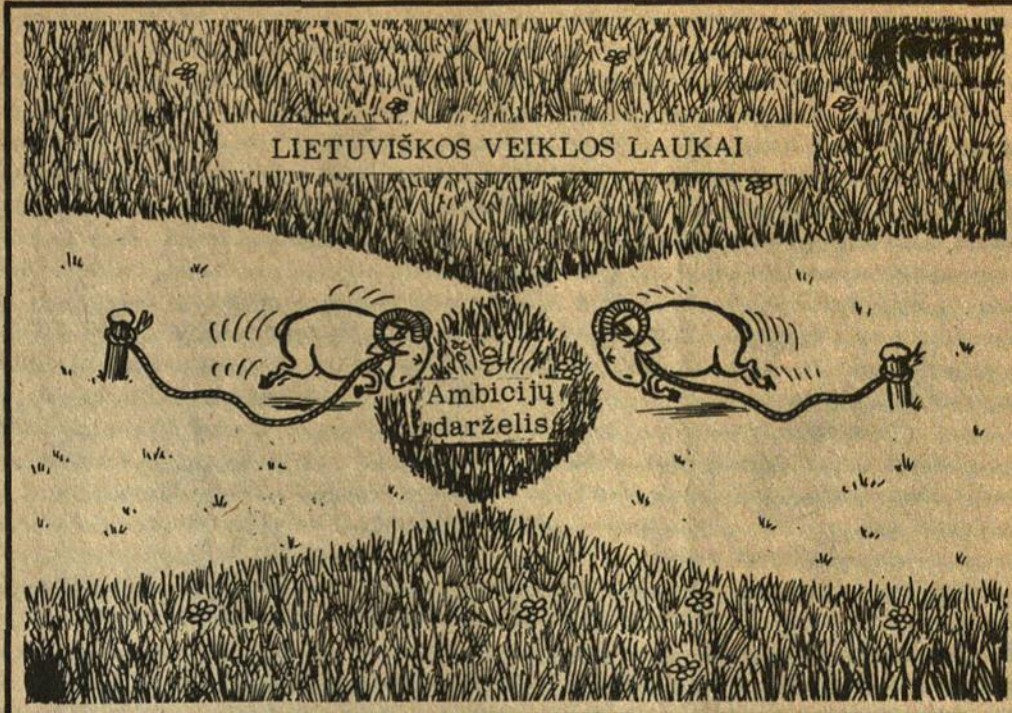
Skirtingų rasių susimai-šymas duoda mulatus.

A. Blažys
Akiračiai, Nr. 2

Erdvūs butai iš bolševiko malonės

Aš su savo šeima ir ge-rais draugais gyvenau ge-riausiuose Kaune Lietu-vos milionieriaus Vailokai-čio rūmuose... P. Cvirka pas mane į butą užskldavo per dieną budavo kelis

LIETUVIŠKOS VEIKLOS LAUKAI

Pastebėta, kad LB skyriai skyla į du ir tuoj pradeda tarpusavyje kautis.

Aušrelė Ličkutė

ATOMO SKALDYMO TAKU

Tai didžiausioji kvailybė, Kad "vienybėje — galybė"! Iš vienybinių šiaudų Neprikulsime grūdų.

Nesuskaldytas atomas Niekam tikęs, lyg koks bomas. O suskaldyto gaisų Pilna iki debesų.

Nesuskaldyta vienybė Murdo vyrus į ramybę: Džiūsta protas be jėgos, Silpsta kumštis be kovos.

Ei, pirmyn, tauta karalių, Mesk vienybę po paralių, Kai bus vietoj vieno du — Smogt tautiečiui bus gardu!

Tarė taip marketparkiečiai, Taip padarė ciceriečiai, Verda žūt-ar-būt kova — Lai gyvuoja Lietuva!

Juk bendruomenės idėja Kovose aktualėja: Grumias vyrai milžinai, Kaip du smarkūs avinai!

... grumias vyrai milžinai, kaip du smarkūs avinai...

kart... Duryse pasirody-davo maloni Petro šypsena — Pagyvensim, Teofili! Pa-gyvensim!

Teofilis Tilvytis

Literatūra ir menas, Nr. 10

Pro paradines buvusių kunigaikštienės Oginskienės rūmų duris įėjęs, aš įsitai-siau trijuose kambariuose dešinėje iškilmingų laiptų pusėje, aš apsigyvenau tei-sėtai ir tvirtai...

Teofilis Tilvytis

Kultūros barai, Nr. 1

Žodžiai kaip botago kirčiai

Vis lab, kas skaisčia mer-gele ar lieknu žaliuku jau-nikačiu čia atsirado, dabar dvigubo svorio iš formos iš-muštas, ligų ir vaikų ėda-mas, gaudulingais, nostal-giškais atsidusėjimais pra-eitį atsimena.

Alfonsas Nakas
Naujienos, Nr. 111

Sovietinis turistas ir kapitalistų žabangos

Jau žinojome, kad par-duotuvėje alaus skardinėlė — trisdešimt centų, o sa-vam viešbučio bare už tą pat alutį klosi pusantro do-lerio... Gal kiek ir persū-dyta, nežinau... O San Franciske nepasinaudojo niekas žavingai neįkyrios, bet simpatiška atkaklios masazistės pasaugomis.

Jurgis Fledžinskas
Literatūra ir menas, Nr. 16

Bobutė — moderni pribuvėja

Nuėjau nusipirkti degti-nės į parduotuvę, bet ji bu-vo uždaryta. Tai užsukau pas tokią bobutę ir gavau už 5 rublius butelį. Kėdainiuo-se yra ir daugiau tokių bo-bučių.

Z. Daumantienė
Valstiečių laikraštis, Nr. 40

ŽURNALISTINIAI ŠŪVIAI PRO ŠIKŠNELE

Poetas mirė sulaukęs se-natvės ir nuo to laiko eilių neberašė

Jonas Bučkus ištekojo už panelės Zitės Kukuškaitės.

Gyviešiams ir mirusiems klubo nariams pranešama apie klubo likvidaciją ir di-videntų išmokėjimą.

Nauji automobiliai bus va-romi ne gazolinu, bet bak-terijomis.

Susirinkime triukšmada-riai nuolat prašė žodžio dėl tvarkos.

L.B. Hartfordo apylinkės naujoji valdyba. Iš kairės sėdi: Albina Belazariene – sekr. M. Petrauskienė – kultūr. reik. tvarkyt., Vita Šliogerytė (studentė) – jaunimo sekc. pirmin. Stovi: Stasys Baltauskas – vicepirmin., Alfonsas Dzikas – etninių grupių atstovas, Juozas Belazaras – Pavergtų Tautų atstovas, Steponas Zabulis – pirmininkas ir Henrikas Dapkus – išdin. Nuotraukos nėra Birutės Zdanytės – jaunimo sekc. vicepirmin.

KNYGA — GINKLAS

JONAS MIŠKINIS

Kiekvienas užgimęs žmogus į šį pasaulį, ateina su tiek pat žinių. Bet, žiūrėk, paaugo ir tarp jų yra skirtumas: vienas gabesnis, kitas vikresnis, ryžtingesnis ir t.t. O jau tarp suaugusių esti gan ryškių skirtumų brožu. Vieni su didėle žinių atsarga (erudicija), kiti su maža, nors kartais vienodą laiką mokėsi. Kodėl taip yra? Atsakymas nesunkus. Todėl, kad vieni stengiasi daugiau žinių įsigyti, prasilavinėti, o kiti šiaip sau laiką leidžia pro pirštus.

Malonu matyti žmogų visapusiškai išsilavinusį, viską suprantantį. Su tokio ir bendradarbiavimas nuosirdus, jaukus. Dažnai tokie viens kitą supranta, įvertina, paskatindami ir kitus prie visuomeninio bei kultūrinio darbo.

Aplamai, mūsų dėmesį patraukia tik tie žmonės, kurie ką nors gyvendami kūrė, kurie kovojo, statė, griovė, žodžiu, kurie nebuvo kaip šiais laikais sakoma "pilkoji masė". Vadinas istorija užrašė vardus tik tu žmonių, kurie pareiškė savo vidaus galias, kurie buvo, anot Vydūno, "sau žmonės". Vistiek, ar tai buvo egoistai, besirūpinę savo garbe, turtais; ar tai buvo karo vada, ar kilnūs filosofai, mokslininkai, poetai, visą savo gyvenimą skyrę žmonių siekui pažinti ir savo širdies žodžius aukoję gyvenimui tobulinti.

Nūdien kada pasaulio politikos padangėje juodi audros debesys slankioja, kada valstybės bei tautos stengiasi stipriausiai apsiginkluoti dėl savo laisvių, tai labai svarbu atkreipti dėmesį ir į dvasios ginklavimą – tobulinimą.

Todėl mums siekiant Lietuvos išlaisvinimo, reikalingas šviesus protas, ryžtingas būdas, nepalaužiama valia ir vieninga galia. Tad

nepamirškime bendrojo mokslo, kuris turtina mūsų protą ir dvasią. Pamilkime visa širdimi spausdintą lietuvišką žodį: knygas, laikraščius, semkimes iš jų šviesos – peno savo dvasiai. Knygose slepiasi daug mokslo ir mokymosi žinių. Knyga ištikimiausias žmogaus draugas ir visada tokiu draugu pasilieka; ji nelaimės valandą neapleidžia žmogaus. Knyga ir laikraštis atitraukia žmogų nuo kasdieninių rūpesčių, tarsi atgaivina, paguodžia ir veda į šviesią ateitį.

Taip pat nepamiršti, tvarkant savo uždarbį pajamas skirti jų dalelę šiem dvasios peno reikalingam – lietuviškai spaudai palaikyti. Spauda – didžiausias žmogaus draugas. Jinai mokina, informuoja apie politinį ir kultūrinį gyvenimą, kilnina, guodžia, turtina ir linkmina. Per knygą buvusios ir esamos žmonijos kartos perduoda būsimoms kartoms savo išmintį ir sukaupytą prityrimą.

Be to, lietuviams knyga turi būti labai brangi, kad pusamžį ji Rusijos carų buvo draudžiama ir dėl lietuviškos knygos vesta 40 metų atkakli kova. Lietuviškos knygos pasižventusių žmonių buvo spausdinamos Prūsijoje ir slapta knygnešių gabenamos į Lietuvą. Už lietuvišką knygą, net maldaknygę, carinė rusų valdžia baudavo kalėjimu ir ištėmimu į Sibirą. Tai vienintelis atsitikimas pasaulio istorijoje, kad rusai tokiais žiauriomis priemonėmis baudė ne už tam tikrą politinę kryptį ar knygos turinį, bet dėl to, kad knyga buvo lietuviška ir lotynų raidėmis parašyta. Tačiau užtvėntki naujos srovės bėgimo carinei rusų valdžiai nepavyko, kuri gai-

vališkai kilo ne iš pavienių žmonių, bet iš visos lietuvių tautos siekimų. Dr. Jono Basanavičiaus "Aušra", Dr. Vinco Kudirkos "Varpas" ir kiti ano meto leidiniai teisingai išpranašavo. Kaip aušros spinduliai po tamsios nakties nušvito naujo gyvenimo viltis, kaip varpo garsas pasklido po tautinio susipratimo ir mokslo idėjos. Ilgainiui ir carinė rusų valdžia pamatė savo pastangų beprasmiškumą. 1904 m. buvo gražinta lietuviams spauda. Spaudos draudimo metu mūsų tauta kovojo ne ginklais, bet lietuviškąją spaudą.

Todėl dabar lietuviškoji spauda turi teisę lankyti kiekvieno lietuvių pastogę. Ją mes privalom nuosirdžiai skaityti ir medžiagiškai remti.

DIRVAI AUKOJO

Atnaujindami prenumėratą ir kitomis progomis aukojo šie Dirvos skaitytojai:

Pr. Narvydas, Maspeth ..	\$2.00
J. Malskis, Cleveland	7.00
Br. Dūda, Los Angeles ..	2.00
A. Pesys, Dearborn Hts. ..	4.00
L. Žitkevičius, Brooklyn 2.00	
K. Kaulinis, Philadelphia 7.00	
A. Vengris, Chicago	7.00
B. Vaičaitis, Winnipeg ..	4.00
Relignės Šalpos	
Komitetas, Cleveland ..	25.00
M. Meiliūnas, Weston ..	7.00
P. Matulevičius, Toronto 2.00	
Leokadija Česėkas,	
Toronto	2.00
J. Švoba, Madison Hts. ..	5.00
J. Gudėnas, Cleveland ..	5.00
M. Boguta, Detroit	2.00
A. Krinickas, Maspeth ..	2.00
P. Vaginis, Euclid	2.00
X. Y., Cleveland	25.00
Alb. Varnas, Chicago	3.00
B. Narbutas, Toronto	2.00
K. Kudirka, Brampton ..	7.00
J. Savickas, Chicago	5.00
V. Abraitis, Fords	7.00
J. Mischik, N. Mami	2.00

Visiems aukojusiems nuosirdžiai dėkojame.

PAINTERS

EXPERIENCE REQUIRED LIBERAL FRINGE BENEFITS. REGULAR PAY INCREASES.

\$5.03 PER HOUR

APPLY IN PERSON TUESDAY THROUGH THURSDAY 9 A. M. PHILA NAVAL SHIPYARD MAIN GATE, BLDG. 501, SOUTH END OF BROAD ST.

OR TELEPHONE FOR APPOINTMENT 7:30 AM TO 4:30 PM, 215-755-4226.

PHILADELPHIA NAVAL SHIPYARD

An Equal Opportunity Employer (43-44)

DATA PROCESSING

COMPUTER OPERATORS

2nd Shift. Mon.-Thurs. 5 PM to 1 AM Sun. 8:45 PM to 5 PM

3rd Shift. Mon.-Fri. 12 AM to 8 AM

Two immediate openings for Computer Operators with at least 1 year experience on IBM 370/135 or comparable equipment. Will consider experience on Unit Record equipment related to this system for 3rd shift vacancy.

Positions offer excellent fringe benefits including group insurance, educational assistance, paid holidays, vacations and sick days. Apply:

JERROLD

ELECTRONICS CORP.

200 Witmer Road

Horsham, Pa.

215-674-4800

An Equal Opportunity Employer (43-45)

WANTED JOURNEYMEN

1ST CLASS SKILLED ROLL MILL OPERATORS PRESS — BENDER SET UP & MAINTENANCE DIE MAKERS AND DIE LEADERS

with molding experience necessary.

DAY & AFTERNOON SHIFT. Liberal Personnel Policies & Fringe Benefits. APPLY:

FOUR STAR CORP.

1800 WEST MAPLE

TROY, MICH. 48064

(42-48)

IMMEDIATE OPENING FOR:

ONE FOREMAN for Pallet Plant.

ONE WOODWORKING MACHINE MAINTENANCE MECHANIC.

ONE NAILING MACHINE OPERATOR set-up man.

ONE LIFT TRUCK OPERATOR for handling lumber.

Good working conditions—top wages for good men.

Contact: GATES, INC.

P. O. BOX 686

OAKDALE, LOUISIANA 71463

TELEPHONE: DAY (318) 335-3561

NIGHT (318) 335-3592.

(42-441)

WANTED AT ONCE

SURFACE GRINDER HAND

Must be experienced in tool room work. High hourly rate. Paid hospitalization, profit sharing and many other benefits. Days.

MACHINE TOOLING INC.

7507 EXCHANGE ST.

CLEVELAND, OHIO

(CANAL INDUSTRIAL PARK)

(36-42)

PRESS BRAKE OPERATOR

Able to do own setup with minimum supervision. Top rate for dependable man. Excellent benefits. Overtime available. Clean shop.

KELLET CORP.

Easton Rd.

(Opposite Naval Air Station)

Willow Grove, Pa.

Call 215-055-2930

An Equal Opportunity Employer (43-47)

WANTED EXPERIENCED

AUTOMATIC SCREW MACHINE

TURRET LATHE

SET UP MEN & OPERATORS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Steady work, days.

MODERN SCREW PRODUCTS CO.

2307 N. 9th

St. Louis, Mo.

314-231-7337

(38-44)

ASSEMBLERS

Excellent opportunity at brand new plant for the assembly of Mr. Coffee coffemakers. No experience needed. Apply in person only between 9:30 a.m. to 12 noon.

NORTH AMERICAN

SYSTEMS, INC.

23750 MERCANTILE

BEACHWOOD, OHIO 44122

(41-44)

V. s. P. Karalius įteikia dovaną Clevelande viešėjusiam LSS Tarybos pirmininkui v. s. Antanui Saulaičiui. Šalia Karaliaus stovi v. s. S. Radzevičiūtė ir ps. J. Petraitytė.

V. Bacevičiaus nuotr.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 9 D. Lietuvių Namuose 4 v.p.p. Clevelando šaulių kuopos susirinkimas.

BIRŽELIO 23 D. Pensininkų klubo Joninės.

BIRŽELIO 30 D. Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos gegužinė.

LIEPČIO 14 D. L.V.S. Ramovė Clevelando skyriaus gegužinė. Lake Shore East Park Club.

RUGSĖJO 7 D. Birutėčių parengimas.

RUGSĖJO 14 D. Kun. Dzegoraičio 35 metų kunigystės sukakties progą pagerbimas.

SPALIO 5 D. Šeštasis abiturientų pristatymo balius Liet. Namuose.

SPALIO 12 D. Dirvos balius Lietuvių Namų salėje.

SPALIO 26 D. BALFo sukurto balius Liet. Namuose.

LAPKRIČIO 23 D. Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Rengia LVS Ramovė.

GRUODŽIO 8 D. 4 v.p.p. Lietuvių Namuose Vytauto Puškoriaus piano rečitalis. Rengia Ateities klubas.

1975 M.

BALANDŽIO 5 D. ALIAS ir Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos pavarinis balius Lietuvių Namuose.

BALANDŽIO 19 D. Grandinėlių šventinis vakaras-balius.

• Perkant, ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

yra jūsų kaimynystėje ir teikia visus finansinius patarnavimus. Automatinė, kompiuterizuota apskaičiavimų sistema.

★
Paskolos nekilnojamam turtui įsigyti, naujoms statyboms, priestatams ir remontui.

★
Už reguliarius taupymo indėlius mokama 5¼%

Už terminuotus taupymo pažymėjimus mokama 6½% — 7½%

TAUPYMO INDĖLIAI IR PAŽYMĖJIMAI
APDRAUSTI IKI \$20,000.

Išduodami kelionių čekiai, orderiai, priimami mokesčių įmokėjimai, elektros, dujų ir telefono sąskaitos, parduodami JAV bonai.

★
Pasinaudokite jums arčiausiai esančios įstaigos patarnavimu!

798 East 185 Street, Cleveland, Ohio 44119
6712 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
13515 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio 44112
14406 Cedar Rd., University Hts., Ohio 44121

★
DARBO VALANDOS

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:30 iki 4:00 • Penktadienį 9:30 iki 6:00 • Šeštadienį 9:30 iki 2:30 • Pirmadienį uždaryta. • Pagrindinė įstaiga E. 185 St. atidaryta iki 2:30.

DELLA E. JAKUBS & SON
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ĖLEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRĄ DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandose suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

MECHANICAL—DRAFTSMAN

MINIMUM OF THREE TO FOUR YEARS EXPERIENCE

FABRICATION LAYOUT

MINIMUM OF 4 YEARS EXPERIENCE

Rate \$4.56 per hour plus incentive

Excellent personal and family

benefits. Some overtime

Apply in person to: Industrial

Relation Mgr. Department

THE BLACK CLAWSON

COMPANY

605 CLARK ST.

MIDDELTON, OHIO 45042

An Equal Opportunity Employer (40-43)

WANTED AT ONCE

1ST CLASS SKILLED

ALL AROUND MACHINISTS

Must have job shop experience & be

able to set up work from blue prints

& close tolerance.

For all shifts

To Relocate to Baton Rouge La.

If you are not accurate, fast &

dependable, don't waste your time or

ours. \$7.50 per hour. Hospitalization,

steady work for qualified men, paid

holidays & vacation. Ask for Mr. Cop

504-654-8261. (40-46)

Hartfordo liuanistinės mokyklos mokiniai išpildė programėlę Motinos dienos minėjime ir mokyklos mokslo metų užbaigime, gegužės 12 d., parapijos salėje. Kalbą sakė LB apyl. pirm. Steponas Zabulis.

A. Dzikio nuotrauka

CLEVELANDO SKAUČIŲ AUKA DIRVAI

Clevelando skaučių Neringos tunto tuntininkė v. s. Nijolė Kersnauskaitė atsiuntė Dirvai auką 20 dol. su laiškeliu:

Gerb. Redaktoriau:

Neringos tunto skautės nuoširdžiai dėkoja Jums ir Dirvai už dėmesį skautiškam jaunimui. Siųsdamos savo paramą, mes linkime Jums ir Jūsų redaguojamam laikraščiui kuo geriausios sėkmės ir ilgiausių metų lietuviškame spaudos darbe.

Už auką Dirva nuoširdžiai skautėms ir jų tuntininkei dėkoja.

• **"Po viena vėliava"** mugė, kurią jau šeštus metus rengia The May Co., įvyks birželio 10-14 d. Joje šiais metais dalyvaus 27 tautybės su savo meniniais išdirbiniais ir valgiais. Lietuviai šiais metais nėra atstovaujami. Mugė įvyks The May krautuvės 7 aukšte, mieste.

• **Cleveland Music School Settlement** pradėjo mokinių registraciją š. m. rudens semestru. Taip pat yra priešmokyklinis kursas vaikams nuo 2½ iki 5 m. amžiaus. Dėl informacijų skambinti Sandrai McGee, telefonu: 421-5812.

Meilutei Juškenaitėi-LoPresto, gegužės 19 d., Pensilvanijos valstybinėje Edinboro kolegijoje buvo suteiktas magistro laipsnis švietimo srityje – M. Ed. Bakalauro laipsnį (B.A.) ji gavo Clevelando Western Reserve u-te 1964 m. Nuotraukoje yra ir jos vyras James C. LoPresto, kuriam gegužės 4 d. Michigano U-te, Ann Arbor, buvo suteiktas daktaro laipsnis (Ph.D.) iš astronomijos. Jiedu yra gražiai išikūrę Edinboro, Pa., mieste, kur augina du sūnelius – Mykoluką ir Jonuką. Dr. J.C. LoPresto yra astronomijos profesorius Edinboro kolegijos fizikos fakultete.

P A D Ė K A

Nuoširdžiai dėkoju savo sesutei Albinai ir jos vyrui Mykolui SMELSTORIAMS, suruošus tokią vaišingą ir iškilmingą vakarienę, mano sutikimo ir pagerbimo proga, 1974 m. gegužės mėn. 11 dieną Clevelande, Lietuvių Namų salėje. Dėkoju ponui J. STEMPUŽIUI už pasakytą sveikinimo kalbą ir pristatymą mano asmens svečiams. Nuoširdžiai dėkoju visiems svečiams ir dalyviams vakarieneje, kurie mane sveikino asmeniškai, ar raštu ir apdovanojo mane pinigineis dovanomis. Čia jų pavardės ir vardus pažymiu žemiau: Kazimiera ir Aleksas LAIKŪNAI, Juozas STEMPUŽIS, Ona ir Alfonsas MIKULSKIAI, Lilė ir Aleksas KAZIAI, V. ir M. BAČIULIAI, Angelė ir Vytautas STAŠKEVIČIAI, Akvilina ir Bronius GRAŽULIAI, A. ir G. KARSOKAI, S. Rutkauskienė, Barbora ir Jurgis DUMBRIAI, A. A. Mikoliūnai, ir Benokraičiai. Labai nuoširdžiai dėkoju visiems dalyvavusiems tam maloniam pobūvyje, malonioje su Jumis pažintyje ir didelį apdovanojimą manęs pinigineis dovanom.

Labai esu sužadintas tokiu šiltu priėmimu ir pristatymo kalba. Šis įvykis paliks mano atmintyje visam mano gyvenimui.

Ačiū dar kartą visiems,

Jonas Kreivėnas.

Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklą (12 skyr.) baigusios mokinės su savo mokytojais. Iš kairės: Mokyt. S. Barzdukas, abiturientės J. Mickevičiūtė ir R. Palūnaitė, mokyt. A. Balašaitienė. V. Bacevičiaus nuotr.

EISIM LIUVOS KELIU...

Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklą Clevelande š. m. gegužės 19 išleido naują abiturientų laidą, 12-kos metų kursą baigė Jolanda Mickevičiūtė ir Rasa Palūnaitė.

J. Mickevičiūtė šia proga pasakė:

"Šiandien visiems mums yra ypatinga diena – visi linksmai sutinkame vasaros atostogas; daugumas perkeliame į aukštesnes klases, o Rasa Palūnaitė ir aš baigėme ir apleidžiame mokyklą. Mudviem darosi liūdna apleisti mokyklą ir pagaltoti, kad mums paskutinė diena šioje lituanistinėje mokykloje.

Pirmiausia mes dėkojame mūsų gerbiameiems mokytojams už puikų mokymą ir ruošimą mus gyvenimui. Baigus mokyklą jaučiamasi kaip perplaukus per ežerą, ir vėliau prasideda akademinis gyvenimas. Ypatingą padėką reiškiamo mūsų literatūros mokytojai p. Bala-

šaitienei, kuri sugeba perduoti mums mūsų literatūros medžiagą, p. Barzdukui, kuris mums davė supratimą apie gramatiką, sintaksę, kirčio mokslą ir barbarizmą. Mudvi visada atsiminsime jį kaip rūpestingą, kruopštų ir atsidavusį pedagogą. Kur reiks dėti kabelį ar kitą skiriamąjį ženklą, visada prisiminsime šį savo mokytoją. Tai mums tikra garbė turėti rašytoją ir kalbininką mūsų mokytojais. Lietuvos istoriją mokė p. Dilba, buvęs Vasario 16-tos gimnazijos abiturientas, mokė mus pasitikėti savimi ir ugdyti charakterį. Asmenišką padėką reiškiu mano buvusioms mokytojoms p.p. Orantienai, Orantaitei, Petukauskienei, Žilinskienei ir Bublionienei.

Šia proga reiškiamo širdingą padėką Vyskupo Valančiaus Lituanistinės mokyklos direktoriui p. Palūnui ir mokyklos tėvų komitetui, kurie rūpinosi mūsų mokyklos programa ir gerbūviu. Taipgi negalime pamiršti mūsų vaišingų ir mums pasiaukojusių šeiminkų. Kiekvieną šeštadienį jų malonūs veidai primindavo mums lietuvišką vaišingumą, ir motinišką rūpestį mumis. Visada atsiminsim tas skanias 'pizzas'. Žodžiu sakant, visa aplinka mūsų mokykloje primindavo mums Lietuvą, kurios mes nesame mačiusios, bet žinome iš savo tėvų pasakojimų. Šeštadieniai sakydavom: "važiuojam į Lietuvą", vietoj važiuojam į mokyklą. Ir taip mes žengėme pirmyn mūsų mokykloje.

Anot Maironio, mes paimsim arklą, knygą, lyrą ir eisim Lietuvos keliu.

• Egidijus K. Marcinkevičius, gimęs 1953 m., sūnus Marijos ir Kazimiero Marcinkevičių, šį pavasarį baigė Amerikos Katalikų Universitetą, Washingtone, D. C. ir gavo bakalauro laipsnį filosofijoje. Nuo rudens pradės teisių studijas Case Western Reserve F. T. Backus School of Law.

Egidijus dar būdamas Clevelande vaidindavo lietuvių teatre, šoko tautinius šokius ir aktyviai dalyvavo lietuvių jaunimo organizacijose.

Linkime jam sėkmės toliau siekiant aukštojo mokslo.

PAGERBĖ KLEBONĄ KUN. J. ANGELAITI

Gegužės 26 d. Naujosios parapijos klebonui kun. Juozui Angelaičiui minint 40 metų kunigystės sukaktį, buvo suruoštas pagerbimas, kuriame dalyvavo apie 350 asmenų.

Sukaktuvininką sveikino Cuyahoga apskrities kontrolierius George Voinovitch, o Clevelando miesto viešųjų įmonių direktorius R. Kudukis įteikė mero Ralph Perko proklamaciją.

Pagerbimą pravedė inž. Bublys, iškėlęs sukaktuvi-

MIRUSIŲJŲ MINĖJIMAS

Prisitaikydamos prie vietinių tradicijų ir lietuviškos organizacijos mini savo mirusiuosius Memorial Day proga. Lietuvių Veteranų Sąjungos 'Ramovė' Clevelando skyriaus nariai kiekvienais metais prisimena savo mirusius lankydami jų kapus bei atitinkamu mirusiųjų pagerbimu.

Kapų lankymas pradėtas šeštadienį. Dauguma ramovėnų (gen. Nagevičius, pulk. Jurgaitis ir kiti) palaidoti Kalvarijos kapinėse, kiti Visų Sielų kapinėse ir du ramovėnai Lakeview kapinėse. Pasiskirstę grupėmis, ramovėnai aplankė visus savo mirusius ir prie kiekvieno kapo išmeigė tautinę vėliavę. Ypatingai kapų lankytojų dėmesį atkreipia mūsų gražios tautinės spalvos ir daugelis klausinėja kieno tos vėliavėlės. Tik gaila, kad kapų lankymo dieną labai mažai dalyvauja mirusiųjų šeimos narių.

Sekmadienį, po lietuviškų pamaldų šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, ramovėnai kartu su Tautinės Sąjungos nariais lankė vel. prez. A. Smetonos kapą Knolwood kapinių mauzoliejuje. Čia buvo padėtas gyvų gėlių vainikas ir dienai pritaikyta kalbą pasakė dr. A. Butkus ir pakvietė velionies prezidento vaikaitį Antaną Smetoną tarti žodį, kiek jis prisimena savo senelį. Po to buvo atliktas tose pat kapinėse buvusio Dirvos redaktoriaus, rašytojo, visuomenininko Kazio Karpiaus kapas. Čia žodį tarė Al. Laičūnas.

Pirmadienį, gegužės mėn. 27 dieną, buvo kulminacinis mirusiųjų prisiminimo punktas. Gausus būrys ramovėnų su šeimomis ir šiaip nemažai lietuvių susirinko prieš 9 val. ryto prie šv. Jurgio parapijos bažnyčios ir kartu su tos parapijos Amerikos veteranų posto nariais nužygiavo į parapijos sodelį ir čia, grojant Amerikos himną, buvo iškelta pusiau stiebo Amerikos vė-

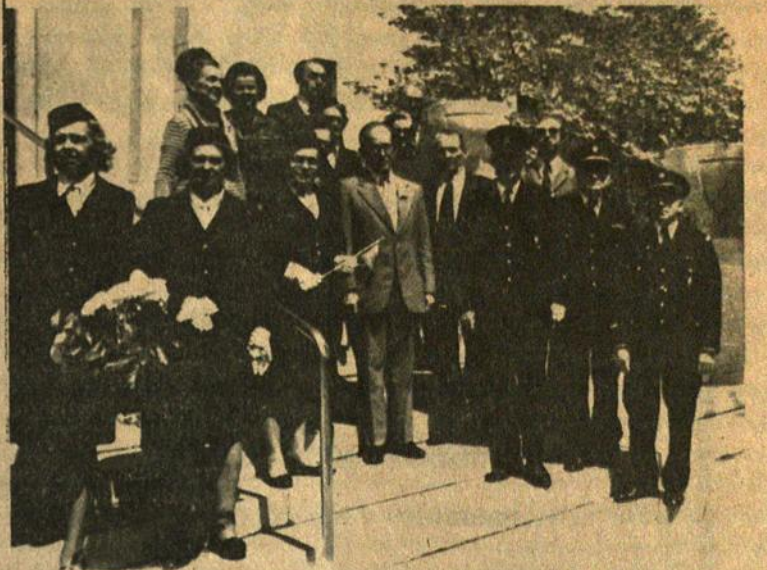
ninko nuopelnus organizuojant parapiją. O tie nuopelnai nemaži: iš nieko buvo pastatyti milžiniški pastatai virš 2 milijonų vertės: bažnyčia, mokykla, salė. Ir tam reikėjo daug darbo ir nepaprasto taupumo.

Prie parapijos yra prisiglaudusi ir šv. Kazimiero lituanistinė mokykla, o salėje vyko visi didesnieji renginiai: Vasario 16 minėjimai, Kaziuko mugės ir didesnieji koncertai.

Po tiek darbingų metų, kun. J. Angelaitis pasitraukia į pensiją ir dar šią vasarą paaiškęs, ką vyskupas paskirs jo vietoje vadovauti parapijai. (k)

• **VYTAS ABRAITIS** iš Cleveland Heights, gegužės 23 d. laimėjo pirmą vietą (tarpe 210 varžovų) savo piešiniu – "logo" varžybose, kurias paskelbė Clevelando m. oro taršos skyrius. Temą savo piešiniui jis parinko iš senovės kiniečių kosmologinio simbolio – "yin, yang", vaizduojančio kovą tarp gryno oro ir taršos. V. Abraitis gauna dovanų 10-ties greičių dviratį.

Clevelando uniformuoti šauliai kapų puošimo dieną, gegužės 27, buvo nuvykę į Knolwood mauzoliejų padėti gėlių vainiką prie Lietuvos prezidento A. Smetonos kapo. Su jais kartu buvo ir velionies prezidento sūnus J. Smetona ir Sibiro kankinys J. Kreivėnas.

V. Bacevičiaus nuotrauka.

CLEVELANDO ŠAULIŲ VEIKLA

Clevelando šauliai gegužės 27 d. lankė, velionies Lietuvos prezidento A. Sme-

liava. Bažnyčioje po prasmingo kun. klebono B. Ivanausko žodžio anglų ir lietuvių kalba, minint kiekvieno žuvusio ar mirusio Amerikos veterano ar ramovėno vardą ir pavardę, buvo gesinama jo atminimui uždegta žvakutė.

Atnašaujant šv. Mišias, klebonas kun. B. Ivanauskas pasakė momentui pritaikytą pamokslą. Bet didžiausią išpuolį padarė laike mišių giedoję solistai ir ramovėnų choras, vadovaujamas Juliaus Kazėno. Pirmiausiai giedoję jaunas solistas, dirigento sūnus, jau žymiai pažengęs, Bronius Kazėnas Schuberto 'Ave Maria', vėliau pats Julius Kazėnas savo sultingų bosų pagiedoję Beethoveno 'In questa tomba' ir pagaliau ramovėnų choras, vargonams pritariant, giedoję St. Sodeikos solistė Nora Braziulienė C. Francko 'Panis Angelicus' ir 'Maria Mataer Gratia'.

Mūsų ne taip dažnai girdima solistė pasirodė labai geroje formoje. Jos sopranas bažnyčioje skambėjo tikrai puikiai. Vargonais visiems pritarė G. Karsokienė. Po pamaldų, kaip visuomet šia proga, buvo bendri pusryčiai, dalyvaujant kleb. kun. B. Ivanauskui. Pusryčiai praėjo labai geroje nuotaikoje. Žodį tarė veteranų posto komendantas ir ramovėnų skyriaus pirmininkas Ant. Jonaitis. Pats klebonas pajvairino ir gerai dalyvius nuteikė savo samojais. Klebonas pasigedo birutininkų, o daugelis vyrų klausinėjo kodėl nedalyvauja uniformuoti šauliai.

Ypač ramovėnų chorui reikia palinkėti sėkmės ir ištvermės. (m)

(m)

Paskutiniu laiku šauliai suaktyvino savo veiklą ir įsigijo šaulišką uniformą. Š. m. birželio mėn. 9 d. lietuvių namuose turės kuopos susirinkimą ir birželio 30 d. bus gegužinė su loterijos laimėjimais. (kp)

(kp)

Clevelando šauliai Visų Sielų kapinėse papuošė mirusių šaulių kapus. V. Bacevičiaus nuotrauka

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

TRAGIŠKŲJŲ BIRŽELIO IŠVEŽIMŲ

MINĖJIMĄ CHICAGOJE RUOŠIA

CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBA

BIRŽELIO 15 D.

6:30 v. v. pamaldos tėvų jėzuitų koplyčioje,

7 val. žuvusiųjų pagerbimas prie paminklo,
po to trumpa akademinė dalis salėje.

Organizacijos ir visuomenė kviečiamos gausiai dalyvauti. Prisiminkime brolių ir sesių būv. kančias, jauskime pareigą pagerbti žuvusius.

Chicagos Lietuvių Taryba

PABALTIEČIŲ DELEGACIJA PAS JAV VICEPREZIDENTĄ G. FORDĄ

Š. m. gegužės 31 d. JAV viceprezidentas G. Ford priėmė jungtinį baltų komitetą, kuriam vadovauja prof. dr. J. Genys.

Pasikalbėjimo metu buvo iškelti trys svarbūs klausimai: Europos saugumo konferencija, Radio Liberty ir žmoniškumo teisių paneigimas Baltijos kraštuose. Taip pat buvo prisimintas ir Simas Kudirka.

Viceprezidentas pažadėjo remti iškeltuosius klausimus ir tuo reikalu kalbėtis su valstybės sekretoriumi H. Kissengeriu.

CHICAGIEČIAI PAGERBS PREZIDENTĄ A. SMETONĄ

Chicagoje iš organizacijų atstovų sudarytas vykdomasis komitetas, kuris paruoš programą prez. A.

Smetonos 100 metų gimimo sukakčiai minėti Chicagoje.

Į komitetą įeina: ALT, Šaulių S-ga, Ramovė, Savanorių-Kūrėjų S-ga, Skautai, Pasaulio Jaunimo S-ga ir ALT S-ga. Komitetui vadovauja Mečys Valiukėnas.

• Dirvą parėmė aukomis šie skaitytojai:

Dr. S. Petrauskas, Elizabeth — \$7.00; D. Brazdžionis, Los Angeles — \$7.00; V. Augulis, Dayton — \$3.00; K. Narbutaitis, Cleveland — \$2.00.

Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkojame.

CAPE CODE, CENTERVILLE, MASS.

Išnuomojami kambariai (yra atskira virtuvėlė). 2 mylios nuo Craigville paplūdimio. Kreiptis:

J. Ulpienė
39 Hayes Rd.
Centerville, Mass. 02632
(617) 775-8110

PARAMA MŪSŲ SPAUSTUVEI ATNAUJINTI

Naujai įsigytos rinkimo mašinos skolos išmokėjimui aukų atsiuntė:

• Prel. J. A. Kučingis, Los Angeles šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas, Dirvos nuoširdus rėmėjas, atsiuntė 25 dol., kad greičiau būtų išmokėta skola už įsigytą naują rinkimo mašiną.

• Janė Daunorienė, Chicagoje, atsiuntė 20 dol. rinkimo mašinos skolai sumažinti.

• I. Plechavičienė, Clevelande, rinkimo mašinos skolai sumažinti įteikė 20 dol.

• Dr. K. Pautienis, Clevelando šaulių kar. Juozapavičiaus kuopos pirmininkas, atsiuntė auką 5 dol.

• J. P. Vaičaitis, Akrone, rinkimo mašinos skolai sumažinti atsiuntė 10 dol.

• O. Biežienė, Chicagoje, kurios velionis vyras dr. Steponas Biežis buvo vienas pirmųjų su 100 dol. parėmęs naujos rinkimo mašinos įsigijimą, atsiuntė 15 dol.

• J. Narbutas, St. Laurent, Que., atsiuntė mašinos skolai sumažinti 5 dol.

• V. Lenkevičienė, ALT S-gos Chicago skrybiaus sekretorė atnaujinama Dirvos prenumeratą, rinkimo mašinos skolai sumažinti pridėjo 5 dol.

Visiems aukotojams, prisidėjusiems auka padėti mums išmokėti skolą už įsigytą naują rinkimo mašinėlę nuoširdžiai dėkojame.

Mašinėlė su visais priedais mums kainavo 8,219.15 dol. Iki šiam laikui Dirvos rėmėjai suaukojo 7,676.65 dol. Dar lieka mokėti — 542.50 dol. Būsime dėkingi skaitytojams, jei ir nedidele auka padės mums šią skolą išmokėti. Ačiū.

LOS ANGELES

GRADUACIJOS IŠKILMĖS

Birželio 9 d., 2:30 val. p. p. Los Angeles, šv. Kazimiero bažnyčioje bus šv. Mišios ir diplomų įteikimo iškilmės. Šiais metais šv. Kazimiero parapijos mokykla išleisdžia 10-ją laidą, kurioje yra 32 mokiniai. Jų tarpe 7 lietuviukai. Per 10 metų mokykla jau bus išleidusi per 400 mokinių. Dalis jų jau yra baigę aukštuosius mokslus, kiti jau sukūrę šeimas, reiškiasi lietuviškoje veikloje.

• Finis Semestri — piknikas įvyksta birželio 9 d. 12 val. Los Angeles Tautinių Namų salėje, 3356 Glendale Blvd. Būsime pavaišinti skaniais pietumis, gerais gėrimais, grojant lietuvių mėgiamam Latvala orkestrui. Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

• Kard. Mendsenty atvyksta į Los Angeles ir birželio 15 d. 5:30 val. p. p. atnašaus iškilmingas šv. Mišias Blessed Sacrament bažnyčioje, 6657 Sunset Blvd., Hollywood, Cal. Visų pavergtų tautų atstovai, ir bendrai visuomenė, kviečiama dalyvauti su savo tautybių vėliavomis, kurias kardinalas palaimins.

Detroito Lietuvių Organizacijų Centro Valdyba gegužės 7 d. po pasiskirstymo pareigomis. Iš kairės: vicepirm. Elžbieta Paurazienė, pirm. adv. Rimas Sakis-Sukauskas, vicepirm. inž. Saulius Kaunelis. Stovi išd. Pranas Polteraitis, jaunimui atstovas studentas Jonas Marčišauskas, pavergtoms tautoms atst. inž. Bernardas Brizgys ir valdybos narys Antanas Sukauskas. Nėra nuotraukoje: vicepirm. Jaunučio Gilvydžio, sekr. Vilijos Baukytės, sekr. Stefos Brizgytės ir pavergtų tautų atstovo Vytauto Musteikio. K. Sragausko nuotrauka.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

ANTANAS GRINIUS

Stasio Butkaus šaulės kanklininkės Asta Šepetytė ir Aida Petersonaitė gegužės 15 d. Riverside gimnazijoje Dearborne per gimnazijos moksleivių išleistuves kanklėmis pagrojo keletą lietuviškų dainelių ir moksleivių, mokytojų ir svečių buvo entuziastiškai ilgą plokščių įvertintos.

Stasio Butkaus šaulių kuopos moterų sekcijos vadovė Emilija Kutkienė serga ir gydosis Katag ligoninėje kamb. 201 dr. Birutės Girniuvienės priežiūroje.

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos pirmininkas Kazys Veikutis iš 8934 Milner St., persikėlė į 2056 25th St., Detroit, Mich. 48216. Tel. 826-5912.

Motinos diena paminėta gegužės 12 d. Kultūriniam Centre. Minėjimą atidarė, motinas pasveikino ir žodį tarė LB apylinkės pirmininkas Jonas Urbonas. Programą pravedė Irena Sventickaitė. Meninę dalį atliko liuanistinės mokyklos mokiniai. Labai gražiai pasirodė ir visus gražiai nuteikė mokyklos mokinių choras

• 21-ji Lietuvių Diena įvyks birželio 16. Programa bus atliekama parapijos salėje, kieme ir Marshall High School auditorijoje. Koncerto pradžia lygiai 2 val. p. p. Marshall salėje. Dalyvauja vienas iš žymiausių lietuvių solistų: Kazys Yakutis iš New York.

• Dainų ir tautinių šokių šventė Los Angeles lietuvių jaunimo įvyks birželio 30 d. 3:30 val. p. p. garsioje Hollywood Palladium, 6215 Sunset Blvd., Hollywood, Cal. Programoje dalyvauja L. A. Jaunimo Ansamblis ir "Veteranų" grupė, Chicago "Grandis", Detroito "Šilainė" ir San Francisco "Vakarų Vaikai". Visi maloniai kviečiami dalyvauti ir pamatyti reto grožio programą. Šokiams gros Latviala orkestras.

• Lietuvių Kredito Unija, 3356 Glendale Blvd., Los Angeles, Tautiniuose Namuose, priima indėlius, moka gerus dividendus, duoda įvairių rūšių paskolas. Tautytojai ir skolininkai gauna nemokamą gyvybės draudimą. Priėmimo valandos: antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 val. vak., o šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. dienos. Telef.: (213) 661-5276.

APPLICATION ARE BEING TAKEN FOR THE FOLLOWING PERMANENT OPENINGS:

ELECTRICIANS MILLWRIGHTS MACHINE REPAIRMEN

Must have journeyman card. Competitive wages and extended benefit program.

APPLY IN PERSON AT THE PERSONNEL DEPT. MONDAY THRU FRIDAY 9 AM TO 4 PM

MR. J. BAILEY

WHITMAN & BARNES

UNITED-GREENFIELD DIVISION OF TRW, INC. 40600 Plymouth Rd. Plymouth, Mi. 48170

An Equal Opportunity Employer (43-49)

WANTED 1ST CLASS SKILLED MILLING MACHINE OPERATOR & SET UP MEN

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. STEADY EMPLOYMENT with excellent fringe benefit program. Openings in company with high growth potential. Good rates and overtime. Call 313-689-4300, 9 A.M.-5 P.M.

LOVELL EXTRUSION CO. 690 W. MAPLE, TROY, MICH.

An Equal Opportunity Employer (42-44)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN

1ST CLASS SKILLED OD-ID GRINDER LATHE OPERATORS GEAR OPERATOR

Must have job shop experience & set up own jobs. Paid benefits. RIVERSIDE SPLINE & GEAR 521 ALGER ST. MARINE CITY, MICH. 48039 313-765-8302 (42-44)

AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATORS

Needed to complete recent expansion program. Positions available for day and afternoon shifts.

NEW PLANT MODERN EQUIPMENT MIST CONTROL UNIFORMS PROFIT SHARING INCENTIVE PROGRAM LIFE INSURANCE HEALTH INSURANCE WAGE SCALE FROM \$5.20 PER HR. TO \$6.80 PER HR. Excellent working conditions Apply at

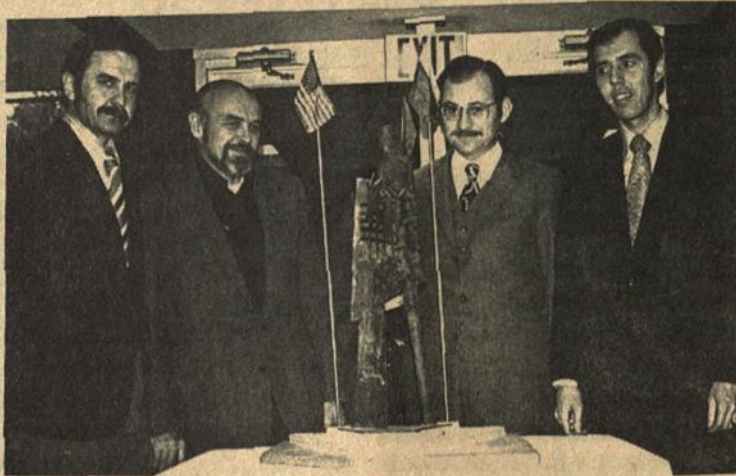
LINCOLN PARK SCREW PRODUCTS

13201 Hancock Dr., Taylor, Mi. 313-287-3810 (40-42)

WANTED EXPERIENCED UPHOLSTERERS

PAD-UP TRIMMERS WOOD MACHINE OPERATORS (Should be knowledgeable in set up equipment as well as basic machines) FURNITURE REPAIRMAN with touch up experience Steady work.

Apply in person BIANCO MFG. CO. 1449 South 39 St. Louis, Mo. (40-42)

Chicagoje, Marquette Parke, ruošiamasi pastatyti Laisvės Liepsnos paminklą, kurį sukūrė skulptorius R. Mozoliauskas. Jis būsias 30 pėdų aukščio ir bus apšviestas naktimis. Šiam paminklui statyti pasitarti buvo suaukti organizacijų atstovai ir išrinktas komitetas greičiau tą projektą įgyvendinti. Nuotraukoje grupė iniciatorių prie paminklo modelio. Iš kairės: Modestas Jakaitis, skulptorius Ramojus Mozoliauskas, adv. F. Bylaitis ir Juozas Kulys. J. Kuprio nuotrauka

PADEKA VISUOMENEI

Ryšium su mūsų vyro ir tėvo

DR. STEPONO BIEŽIO

metinių mirties minėjimu norime išreikšti mūsų dėkingumo jausmus organizacijoms, sudariusioms minėjimo komitetą, kalbėtojams, menininkams ir visies dalyvavusiems pamaldose, paminklo pašventinime ir akademijoje, kurie savo dalyvavimu pagerbė Jo atmintį.

Šis gausus visuomenės šiame minėjime dalyvavimas yra aiškus įrodymas kad Jo darbai ir dalyvavimas skaitlingose organizacijose yra giliai įvertinti. Mums tai suteikia didelio suraminimo už ką reiškiamo visiems dalyviams mūsų gilia padėka.

Ona Biežienė
Yolanda Thompson

Po Chicago 'Kernavės' skaučių tunto pavasario sueigos - šventės tariausi būrys vadovų - ps. fil. D. Liubinskienė, ps. t.n. Vita Ruibytė ir vyr. sk. D. Puodžiūnienė. J. Lintako nuotrauka

Chicago KERNAVĖS tunto 'Mirgos' draugovės sesės stropiai ruošėsi pavasario sueigai - mugei. Iš kairės: draugininkė psl. t.n. Ramona Kaveckaitė, Sofija Daukute, Neris Pupitė, Asta Motušytė, Renata ir Ramona Bielskytės. J. Lintako nuotrauka

Live & work in the beautiful State of Oklahoma

Excellent immediate opportunities for CORE MAKERS & MOLDERS FOR DAY AND NIGHT SHIFT

For Stainless Steel foundry. Two to five years experience required. Salaries open depending on experience & qualifications. Paid holidays, vacation, insurance and steady work.

Wire, write or call

ALLOY CASTINGS, INC.

Box 15183

Oklahoma City, Oklahoma 73115 or Call (405) 672-1383

An Equal Opportunity Employer (42-43)